

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

JUTRO

Naročnina znana mesečno Din 25.— za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126, Maribor, Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582), Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pred važnimi spremembami v Moskvi

Stalin pojde na daljši dopust, s katerega se ne povrne več — Molotov njegov naslednik

Pariz, 29. septembra. M. V. tukajšnjih dobro poučenih diplomatskih krogih se zadržuje, da bo prišlo v Moskvi v najkrajšem času do dalekosežnih izprememb. Nezdovoljstvo, ki se je že delj časa opažalo v vodstvu komunistične stranke zaradi Stalinove politike, je doseglo v zadnjem času vrhunec. Stalinu so že prej očitali, da je zakrivil polom komunističnega gospodarskega programa. Neuspeh dumpinga, ki je stal Rusijo ogromne finančne žrtve, je drugi kardinalni greh, ki ga pripisujejo Stalinovi politiki. K vsemu temu se je pridružila še »kapitulacija pred zapadnim kapitalizmom«, kakor označujejo vodilni komunistični krogi Stalinovo politiko sporazumevanja s Francijo in Ameriko. Priznanje predvojnih ruskih carskih dolgov, na kar je Stalin pristal v pogajanjih s Francijo, smatrajo za neodpustljiv greh sovjetskega diktatorja.

ko ceno odstranijo. Vrhovnemu vodstvu komunistične stranke, Politbiroju, je 18 najuglednejših komunističnih politikov poslalo vlogo, v kateri zahtevajo, naj se Stalin takoj odpravi. Stalin se je dolgo časa otepal svojih nasprotnikov, zdi pa se, da bo tokrat podlegel. Odločil se je, da gre na daljši dopust ter upa, da se bodo med tem duhovno pomirili, nakar bi zopet prevzel svoje mesto. V komunističnih krogih pa naglašajo, da bo moral Stalin nastopiti dopust, s katerega se ne bo več vrnil. Kot njegovega naslednika označujejo Molotova, ki velja za najbolj ogorčenega nasprotnika Stalina in njegove politike. Ako pride zares Molotov do oblasti, potem bi pomenilo to temeljito izpremembo celokupne sovjetske politike. V pariških diplomatskih krogih sodijo, da bi Molotov prekinil ne samo vsa pogajanja, ki jih je pričel Stalin s Francijo in Ameriko, marveč, da bi prišlo zlasti do temeljite izpremembe sovjetskega kurza na Daljnem vzhodu, kar bi moglo dovesti do nedoglednih komplikacij, ako se pri tem upošteva še napetost, ki vlada med Japonsko in Ameriko.

Možnost okupacije Pekinga

Senzacionalna izjava japonskega vojnega ministra Aracija

London, 29. septembra. M. Ogromno pozornost je v vseh tukajšnjih diplomatskih krogih izzvala izjava japonskega vojnega ministra Aracija, da bo Japonska zavzela odločno stališče proti Društvu narodov, če bi ne hotelo priznati neodvisnosti Mandžurije, marveč bi sprejelo predloge govoril mednarodnih činiteljev, ki skušajo onemogočiti japonsko pomirjevalno akcijo na Daljnem vzhodu. Položaj v Mandžuriji se postopoma urejuje in ni nobenega razloga, da se ta proces moti z nepotrebnimi intervencijami. Vse štiri govorila inozemske tiskar, da koncentrirano Japonska svoje čete ter da namerava vkorakati v Jehol, so ten-

denciozno in brez podlage. Japonska ne bo izvršila nikakih vojaških operacij v Šanghaju, dokler bo Kitajska spoštovala dogovor, ki je bil sklenjen svoječasno. Toda Japonska bo vselej pripravljena na vsako eventualnost in se ne sme izključevati niti možnost, da zasede Peking in Tientsin, če bi bilo to potrebno. Kitajci pripravljajo napad na Mandžurijo. Oni bi hoteli odstraniti sedanji režim v Mandžuriji. Ako bodo Kitajci, ohrabreni po zadržanju Društva narodov in Amerike, napadli Mandžurijo, bo Japonska neizogibno okupirala Peking in Tientsin.

Nova nemška trgovinska politika

V zaščito domačega kmetijstva se je nemška vlada odločila za kontingentiranje uvoza — Nova trgovinska politika predstavlja dvorezen nož

Berlin, 29. septembra. M. Snoch je predsednik republike podpisal novo zaslonno uredbu, s katero se uveljavlja kreditno-politični del programa Papenove vlade. Zastilna uredba obsega tudi določbe o kontingentiranju nemškega uvoza, predvsem agrarnih pridelkov. Uredba bo, kakor zahtevajo v vladnih krogih, objavljena šele v 14 dneh, da se na ta način prepreči nedopustne spekulacije.

V zvezi z izpremembo nemške trgovinske politike, ki jo je napovedal kancelar Papen že v svojem govoru pred sestankom državnega zbora, bo v petek pod vodstvom ministra za prehrano odpotovala iz Berlina posebna komisija, ki bo takoj pričela pogajanja v Parizu, Bruslju, Haagu in Rimu za sklenitev novih trgovinskih pogodb, odnosno za uvedbo kontingentiranja uvoza. Ta komisija bo stopila tudi v stike z zastopniki vseh onih držav, ki bodo prizadele za novo zaslonno uredbu, to so zlasti srednje- in vzhodno-evropske agrarne države. Komisija ima točno določen program, preko katerega ne sme iti.

V industrijskih krogih vlada velika bojazn, da bo nova agrarna politika vlade

silno škodovala nemški industriji, kajti razumljivo je, da bo kontingentiranju nemškega uvoza sledilo tudi kontingentiranje nemškega izvoza v prizadete agrarne države, s čimer bo nemška industrija zelo hudo prizadeta.

Pa tudi v inozemstvu zelo pesimistično presojajo novo trgovinsko politiko nemške vlade. Računati je treba s tem, da bodo prizadete države posegle po represalijah. Nemški tisk že cpozorja na glasovne inozemstva in navaja zlasti pisanje italijanskega tiska, ki naglašajo, da vodi taka politika do gospodarske izolacije Nemčije, predvsem pa nemške industrije, ki je skoraj izključno navezana na izvoz.

Beograd, 29. septembra. P. Po se oficijelno nepotrjenih vesteh namerava nemški minister za prehrano dr. Braun v kratkem posetiti Beograd, da bi stopil v stike z našimi merodajnimi krogi zaradi nove trgovinske pogodbe. Kakor znano, je Nemčija odpravljala trgovinske pogodbe z Jugoslavijo. Pri pogajanjih za novo trgovinsko pogodbo pa bo šlo v glavnem za kontingentiranje uvoza agrarnih pridelkov v Nemčijo.

Stavkovno gibanje nemškega delavstva

Odpor proti zmanjšanju mezd — Stavka delavstva Scherlovega koncerna in v berlinskih gledališčih

Berlin, 29. septembra. d. Med delavstvom v Nemčiji se čim dalje bolj širi stavkarski pokret, ki je naperjen proti zadnji zaslonni odredbi, ki omogoča zmanjšanje mezd. Do čim se je na eni strani končalo več stavk s popustljivostjo delodajelcev, so se na drugi strani pričele nove stavke. Kakor znano, so pričeli stavkati nastavljeni v podjetjih Scherlovega koncerna, kjer listi »Lokalanzeiger«, »Der Tag« in »Nachtausgabe« večer popoldne niti v zmanjšanem obsegu niso več izšli. Delavstvo podjetij Scherlovega koncerna je pričelo stavkati, ker je vodstvo napovedalo, da bo zmanjšalo mezde za 2 marki na teden. Stavkarski pokret se je razširil tudi na berlinska gledališča, kjer so člani prvih zborov, godbeniki, tehnični delavci in člani baletne zveze zahtevali novo tarifno pogodbo namesto prejšnje, ki je potekla 3. septembra. Ker so vodstva gledališč odklonila za-

ključevate nove pogodbe, so se tudi vse druge strokovne organizacije gledaliških nastavlencev izrekle solidarne s omenjenimi štirimi strokovnimi organizacijami, ki se nahajajo v mezdnem sporu. Značilno razsodbo je izrekel berlinski sodišče v zadevi devljarske industrije v Weissenfelsu, kjer je izbruhnila divja stavka, ki so jo naknadno svobodno in krščanske strokovne organizacije sankcionirale. Podjetniki so izposlovali pri sodišču za delavske spore začasno odredbo, s katero se pozivajo strokovne organizacije, naj poskrbe za konec stavke, preprečijo javne demonstracije, ne dovolijo stavkujočim nobenih podpor ter delajo z vsemi sredstvi na to, da njihovi člani prično zopet delati. V nasprotnem primeru se grozi vsaki strokovni organizaciji za vsak prestopnik z globo 3000 mark. To je bilo prvič, da se je sodišče direktno vmešalo v stavkovne pravice delavstva.

Po volitvah v Grčiji

Atene, 29. sept. d. Končni izid nedeljskih volitev je naslednji: liberalci 102 mandata, narodnjaki 96, naprednjaki 26, agrarci 11, komunisti 9, druge manjše stranke skupno 6 poslancev.

Kafandaris je pozval rojaliste, s katerimi je v volilnem boju nastopal skupno, naj priznajo pravno veljavnost sedanje vladne oblike. Predsednik Zaimis je baje pripravil upoštevati občutljivost rojalistov in namerava sklicati skupno sejo zbornice in senata, na kateri naj bi se slovesno priznala republikanska vladna oblika. Vojaška liga zahteva sklicanje kongresa rojalistične stranke, na katerem naj bi se vprašanje vladne oblike proglasilo kot končno veljavno rešeno. V vladnih krogih so mnenja, da je vodja rojalistov Tsaldaris načelno pripravljen priznati republiko, da pa mora

upoštevati občutljivost svojih pristašev.

Venizelos je posetil predsednika republike Zaimisa, kateremu je poročal o političnem položaju. Zadržujejo, da ni pri tej priliki predložil nobenih predlogov. Splošno pričakujejo, da bo Zaimis pozval sedaj k sebi Tsaldarisa. Uradno objavljajo, da je predsednik Zaimis Venizelosu čestital, ker se je ohranil med volitvami po vsej državi red.

Gömbös sestavlja vlado

Budimpešta, 29. sept. g. Državni upravnik je nocoj poveril sestavo vlade dosedanjemu honvedskemu ministru Joilju Gömbösu. Najprej je imel daljša posvetovanja z grofom Bethlenom in grofom Karolyjem. Končno je po nasvetu grofa Bethlena poveril sestavo vlade Gömbösu, ki je mislilo sprejeti ter takoj pričel tozadevna pogajanja.

Dan velesil v Ženevi

Manifestacija vodilnih evropskih državnikov za mednarodno sodelovanje v duhu načel Društva narodov

Ženeva, 29. septembra. (Izvirno poročilo »Jutra«) V Ženevi je danes doživela svoj veliki dan. Skupščina Društva narodov nadaljuje razpravo o delovanju DN in njegovih organov od lanskoletnega zasedanja. Razprava je z današnjim dnevom dosegla svoj višek, ker so se v nasprotju s prvotnimi dispozičijami in proti splošnemu pričakovanju danes oglasili zastopniki velesil Francije, Anglije in Italije. Mnoge države so bile namreč izrazile željo, naj bi se letošnje zasedanje čim bolj pospešilo, deloma iz finančnih razlogov, deloma tudi za to, ker mnogi ministri, ki so prispeli v Ženevo, iz notranje političnih razlogov ne bi radi dolgo ostali izven svoje domovine. Zato je predsednik Politis že ob otvoritvi debate izrazil željo, naj bi se prijavilo čim manj govornikov in naj bi bili tudi ti čim bolj kratki. Res se je prijavilo le kakih deset delegatov, večinoma izvenevropskih držav. Med njimi ni bil noben delgat velesil, tako da se je domnevalo, da so se dogovorili, da ne bodo posegli v razpravo. Večeraj popoldne pa je nenadoma prijavil svoj govor francoski ministriški predsednik Herriot in ko se je to zvedelo, še baron Aloisi za Italijo in lord Cecil za Anglijo. Vsi trije so govorili danes.

za publiko in novinarje. Vsi so pazljivo poslušali njegova izvajanja in jih ob zaključku sorejeli z velikim aplavzom.

Ker je angleški zunanji minister Simon snoch zaradi krize angleške vlade odpotoval v London, je za angleško delegacijo govoril danes lord Cecil, tudi »Jutrovim« čitateljem znani pobornik za DN in za razorožitev. Tudi on je moral priznati, da sta oba pojma danes v krizi, a kljub temu je optimist in trdno veruje v miroljubnost množic pri vseh narodih. Tudi njegov govor je bil sprejet z aplavzom.

Zadnji je na današnji seji govoril šef italijanske delegacije, baron Aloisi. Njegov govor je bil konvencionalen in rezerviran. Naredil je vtis kakor da je bil za vsak slučaj sestavljen že vnaprej v Rimu predno so Italijani odpotovali v Ženevo. Pozornost in zlasti med Angleži neprijeten vtis je vzbudilo, da Aloisi ni govoril kot član DN, kakor sta to storila Herriot in Cecil, marveč kot predstavnik Italije in da je brez zveze z DN hvalil fašistični režim in njegove uspehe. Komentira se tudi dejstvo, da se je Aloisi izrecno označil za zastopnika fašistične vlade, čeprav mora DN poznati samo italijansko vlado.

pojasniti vse, kar koga vznemirja, in govoriti pred sodniki, kakršni ste vi, tovariški in dobrohotni, kjer nikomur ne grozi očitek indiskrecije, če direktno govorim.

Končno je Herriot navedel, katere misli vodijo Francijo v njeni politiki napram mednarodni ustanovi v Ženevi. Te misli se morejo izraziti v treh točkah:

- 1.) Ukinitve tajne diplomacije.
- 2.) Ukinitve starih sistemov zveznih pogodb in uveljavljenje sodelovanja vseh sil v enaki meri.
- 3.) Zgraditev arbitražnega sistema in mednarodnega prava, ker narodom doslej še ni uspelo izločiti silo iz svojih stremeljenj, zaradi česar morajo očajati pravna sredstva v mednarodnem življenju.

Francoska delegacija, je zaključil Herriot svoj govor, noče biti zavedena v pasivnem, nego hoče skupno s ostalimi člani Društva narodov uspešno sodelovati pri ojačitvi miru. Francija ne misli kakor nobena druga država zlorabljati ženevske ustanove. Navedeni razlogi dokazujejo, zakaj se francoska delegacija noče priključiti črnogledni kampanji proti Ženevi, kjer se proti vsakemu malodušju dviga veliki vzhval pokolnega Brianda in spomina na njegovo magično besedo. Naj končam s pozivom k zaupanju: Ne spustimo vesel v vodo, zakaj v nevarnosti bomo tisti trenutek, ko bo naša volja omahovala!

Herriotov govor so pozdravili vsi navzoči v dvorani, ki je bila prvič, od kar se je pričelo letošnje jesensko zasedanje Društva narodov, povsem zasedena, s kratkim burnim odobravanjem.

Nato je vstal angleški delegat

Veliki Herriotov govor

Ženeva, 29. septembra. AAd. Točno ob 11. dopoldne je povzel pred nabito polno dvorano besedo predsednik francoske vlade in šef francoske delegacije Herriot, ki je izjavil:

Francija ne želi zaključiti splošne razprave, ki je kakor javen izpit vesti narodov, ne da bi s te tribune izrazila, kaj misli in da ne bi vnovič potrdila svoje zvestobe do Društva narodov. Letošnji predsednik sveta Društva narodov je postavil vprašanje, ali preživlja Društvo narodov hudo bolezen ali pa samo krizo zaupanja, predsednik skupščine Politis pa nas je sprlo težav, ki jih svet mora v zadnjem času prenašati, pozval, naj svoj trud in napor podvojimo.

lord Robert Cecil

ki se je ponovno izrekel za načela Društva narodov. Kritiki Društva narodov nimajo prav, ako pravijo, da nič ne dela, ker so krivi nomanjkljivosti dela njegovi člani. Lord Cecil je nato omenjal osnovni pomen uspehov in neuspehov Društva narodov. Ako je v zadnjih letih padla naklonjenost do miru, je to delno posledica dejstva, da nova generacija poslednje svetovne vojne ni doživela. Zato je tembolj potrebno, da se povsod uveljavijo načela Društva narodov in da se predvsem ustvari podlaga za trajen sporazum med Francijo in Nemčijo, s katerim bi odpadlo 75 odst. vseh evropskih težkoč. Glavno pa je, da razorožitvena konferenca jasno in glasno odgovori na vprašanje priproste človeka: ali želimo ali nečemo razorožitev. Ne da bi hotel kritikovati ali se vmešavati v politiko Nemčije in Francije, mora vendar izjaviti, da bi se avtomatično končala njuna nesoglasja, ako bi obe državi več držali na Društvo narodov. Lord Robert Cecil je končal svoj govor s pozivom na narode: naj se zavedajo svoje odgovornosti za uspeh ali neuspeh razorožitvene konference.

Društvo narodov je letos pokazalo vsestransko delavnost. Iz njega se je rodila razorožitvena konferenca in na to lausanska. O najbolj prečem izmed teh problemov, o razorožitveni konferenci ne bom govoril, da ne skalin dostojanstva in resnosti, ki sta tej skupščini potrebna. Problemi so, ki nas razdvajajo, toda ne sme mo kompromitirati njih rešitve po nemarnem in z motnim ravnanjem. Mednarodni zakonik za mir ne bo nič lažje napraviti, kakor zakone, ki urejajo življenje posameznikov znotraj držav.

Italijanski delegat Aloisi

je znova izrazil voljo italijanske vlade za aktivno sodelovanje, da se odpravijo obstoječe težkoče. Italija vztraja slej ko prej pri svojih načelih, namreč pri stremeljenju po čim večjem znižanju oboroževanja, povišanju varnosti z razorožitvenimi in s tem tudi po zvišanju varnosti vsake posamezne države, članice Društva narodov. Uspeh razorožitvene konference je najtesneje zvezan z vero v možnost mednarodnega sodelovanja. Drugo vprašanje, ki mu pripisuje italijanska vlada največji pomen, je gospodarska obnova sveta, da se končno vendar doseže ravnotežje. Z zaprekami in prepovedmi izseljevanja bi se doseglo le nasprotno. Italija je pripravljena za vsako mednarodno akcijo, predvsem pa se hoče ravnati po priporočilu konference v Stresi in sodelovati pri delu za obnovo Evrope in vsega sveta. Svoj govor je zaključil z izjavo, da pričakuje Italija, da bodo člani Društva narodov imeli tudi voljo izvršiti sklepe, ki jih bodo sprejeli.

Predsednik Politis je nato izrazil upanje, da bo glavna razprava končana že jutri ter je zaključil sejo. Prihodnja seja bo jutri ob 10.30 dopoldne.

Francija ima voljo delati in z gorečnostjo in pogumom sodelovati, da doseže razorožitvena konferenca popoln uspeh. Naša naloga je, da pozabimo vse, kar je v zvezi s strahovito preteklostjo, in da izpremenimo in izpopolnimo trajne ustanove. Doktrina Francije je pakt, samo pakt, vse pakt — za nas je pakt zakon.

Vstop Argentine v DN

Buenos Aires, 29. septembra. AA. Zbornica je sklenila, da Argentina vnovič vstopi v DN. Nekateri govorniki so pri tem poudarjali, da se mora Argentina slej ko prej držati Monroevega nauka.

Nato je Herriot obžaloval, da ni v Ženevi zastopana velika ameriška demokracija, in poveličeval veliko delo, ki so ga onstran Oceana izvršili najboljši vzvišeni duhovi, da se uveljavijo Briand-Kelloggov pakt. V velikih potezah je omenil glavne mednarodne dogodke preteklega leta in podčrtal duhovne vezi, ki so združile Lausanno in Društvo narodov ter ceno doseženih rezultatov.

Kandidati za tajnika DN

Pariz, 29. sept. s. Po zadnji poročilni ženeve se smatrajo kot najresnejši kandidati za mesto odstopivšega generalnega tajnika Društva narodov, sira Erica Drummonda, francoski finančni strokovnjak Avenol, švicarski delegat Motta in češko-slovaški zunanji minister dr. Beneš.

Spomnil se je tudi lepih uspehov, ki jih je dosegla konferenca v Stresi, kjer so Nemčija, Anglija, Italija in Francija z združenim nastopom kmetijskih držav srednje in vzhodne Evrope dokazale konkretno solidarnost. Stresa je bila samo etapa, zato pa je začrtala pot, in Francija ne bo odrekla svojega sodelovanja pri delu za izvedbo načrtov, ki so bili tam sprejeti.

Tudi rezultati lausanske konference so samo uvod k mnogo večjim uspehom, ki jih bo treba v kratkem pokazati na svetovni gospodarski in finančni konferenci.

Preteklo leto ni bilo talovo. Dogodki so pokazali potrebo in dobrote Društva narodov. Ženevska ustanova ima dva navedenika: duh nazadnjaštva in duh demagožije. Društvo narodov mora pri svojem delu z njima računati.

Razorožitvena pogajanja

Ženeva, 29. septembra. g. Značilno je dejstvo, da sta Bolivija in Paragvaj prepustila rešitev svojega spora odločitvi Društva narodov. Vojna v Južni Ameriki se bo torej odločila v Ženevi ali potom arbitražo ali pa na svetu Društva narodov. V vprašanju razorožitve je ostal položaj prav tako najasen, kakor je bil doslej. Nekaj delegatov razorožitvene konference je pripraviljenih storiti vse, da bi se Nemčija moralno prisilila, da odpošle svojo delegacijo k nadaljevanju razorožitvenih pogajanj, vendar pa je dvomljivo, ali je zunanji minister Neurath pooblaščen sprejeti predloge o varnosti, ki so bili predloženi v Ženevi.

Predsednik razorožitvene konference Henderson je pred svojim odhodom v London objavil oficijelni komunik, v katerem izraža željo, da bodo privatni razgovori o razorožitvi dovedli do uspeha. Optimizem Hendersona pa je v nasprotju s hladnim odgovorom, ki ga je dobil na svoj prvi korak od zunanjega ministra Neuratha. Neurath

Društvo narodov nima na razpolago sredstev za odstranitev težkoč, ki se pojavljajo z vseh strani. Moramo celo priznati, da se te težkoče vedno bolj množijo, zakaj jurisdikcija DN obsega zelo prostran del civilizirane sveta. Toda minilo so časi, ko so o političnih problemih razpravljale samo nekatere evropske države in krojile usodo vsega sveta. Vsako leto pristopijo k nam novi narodi ali pa se vrnejo, če so se nam prej izneverili. Tudi so minili časi, ko so bili življenjski problemi držav kakor ob koncu 18. stoletja zloji političnega značaja, navzani le na nekatera moralna načela. Iz nekaterih gospodarskih nujnosti, posledice mehanizma, v katerem so svoje čase videli rešitelja, ki pa je potem postal povzročitelj bede in zla, so nastali nešteti zapletljaji. Za njihov razplet smo tem manj sposobni, ker jih pogosto ne znamo niti prav orisati. Tako je DN prišlo v položaj, ko se mu je po vrhu že tako dovolil težke naloge političnega razvojačala naprtla še naloga, da razvoja v gospodarskih svetih. Toda Društvo narodov nam je pokazalo nove metode za razbistriitev teh težav, lojalno diskusijo. Za svojo osebo želimo, da bi bilo mogoče, ne da bi koga žalili, načeti probleme z vseh strani,

odhod pred velikim Herriotovim govorom je napravil pesimističen vtis. Možnost, da bo Nemčija vendarle se prišla na razorožitelno konferenco, postaja vedno manjša.

Seja evropskega studijskega odbora

Zeneva 29. sept. d. Za jutri je sklican evropski studijski odbor, ki mu bodo predloženi sklepi konference v Stresli, ker posejajo tudi na področje, ki je pridržano drugemu odboru skupščine Društva narodov. Te dni so se vršila posvetovanja zastopnikov takozvanega agrarnega bloka, ki so se sporazumeli o skupnem taktičnem postopanju.

Razgovori zaveznikov

Pariz, 29. sept. d. Po vseh iz Zeneve je ministri predsednik Herriot odklonil vsako izjavo o razgovorih, ki jih je imel v sredo zvečer z zunanjimi ministri dr. Benešem, Zaleskim in Boškom Jeftićem, kakor tudi z rumunskim stalnim delegatom pri Društvu narodov, »Matine« pravi, da je povsem naravno, ako noče Herriot

o teh posvetovanjih niesar izjaviti, ker je prav, da se prej razgovori še z Londonom. Kljub temu se more z gotovostjo smatrati, pravi »Matine«, da je bilo na tej konferenci ugotovljeno popolno in absolutno sodelovanje držav srednje in vzhodne Evrope, ki se zavzemajo brez vsakega pridržka za mednarodno organizacijo varnosti, kakor jo predlaga Francija. Bržkone bo ta ugotovitev največje presenečenje na letošnjem zasedanju Društva narodov. Uresničenje pogodbe o medsebojni pomoči med državami, pravi »Matine«, bo najboljši odgovor, ki se more dati Nemčiji. Kakor piše »Petit Parisien«, je Herriot poročal svojim prijateljem in zaveznikom o zunanjepolitičnem položaju ter se z njimi razgovarjal o nadaljnjem postopanju, zlasti pa o delu na splošni razorožitelni konferenci. Francija je odkotena nadaljevati delo na tej konferenci, bodisi z Nemčijo ali brez nje, ter stori vse za omogočenje sporazuma o zmanjšanju oboroževanja, ki bi bil sprejemljiv za vse in ki bi v še večji meri upošteval varnost posameznih držav.

Naši agronomi o problemu kmečkih dolgov

Za konverzijo kmečkih dolgov in uvedbo prisilne poravnave, ako presega zadolžitev 80 odst. vrednosti

Beograd, 29. septembra. r. V zadnjem času skoro ni zborovanja važnejše ustanove ali korporacije, ki se ne bi bavilo tudi s problemom kmečkih dolgov. To je pač dokaz, kako globoko sega ta problem v vse panoge narodnega gospodarstva naše države. Obširno so se s tem vprašanjem bavili na svojem letošnjem kongresu, ki se je vršil te dni, tudi jugoslovanski agronomi, ki so po posebni deputaciji izročili kmetijskemu ministru g. Demetroviću sledečo resolucijo:

Razpravljajoč o položaju kmetijstva v naši državi so agronomi prišli do prepričanja, da je hitra in temeljita sanacija kmečkih dolgov neobhodno potrebna in neodložljiva. Ogromna večina kmečkih dolgov je nastala zaradi katastrofalnega padca cen kmetijskih pridelkov. Kmetje so se zadolžili v času boljših cen ter so pri njej imeli posojil računali z višjimi cenami. V pretežni večini gre za investicijska posojila, ki so služila povzdigi in pospeševanju kmetijske proizvodnje. Da se dosežejo še boljše cene. To prizadevanje je šlo za tem da se povzdigi že takrat mala rentabilnost poljedelstva, da se v mednarodni borbi z izboljšanjem naših pridelkov ne samo ohranijo, nego razširijo inozemska tržišča za naše proizvode ter da se tudi domači trg založi z boljšimi kvalitativnim blagom, ki bi odgovarjalo višjim zahtevam domačega konzumenta. Upoštevajoč to prizadevanje kmečkega življa, ki je služilo izboljšanju položaja celokupnega prebivalstva, je popolnoma upravičeno, da jugoslovanski narod kot celota deli usodna bremena kmečkega prebivalstva ter da država izvede razdolžitev kmetov po pravih meri, upoštevajoč pri tem koristi celokupnega naroda in države.

Agronomi, ki so v neposrednem stiku s kmečkim ljudstvom in dobro poznajo vse njegove težnje zaradi tega predlagajo:

1. Konverzijo kratkoročnih dolgov v dol-

gove in srednjoročne, a v primeru prevelike zadolženosti uvedbo prisilne poravnave. 2. Pri konverziji dolgov je treba upoštevati različnost premoženjskega stanja, ki je kmečkih posestev, ki služijo za vzdrževanje kmečke rodbine. Breme dolgov je pri malih in srednjih posestnikih mnogo obširnejše, kakor pa pri velike posestnikih. Zato je za male in srednje posestnike v prvi vrsti potrebna konverzija dolgov s podaljšanjem plačilnega roka, ki bo omogočil izpolnitev obveznosti, ne da bi dotičnik prišel v nevarnost, da mu vse propade.

3. Obrestna mera tako konvertiranih dolgov mora odgovarjati rentabilnosti kmečkih posestev in obresti ne smejo biti višje od prodaje zemljišč in s tem združena zmanjševanja vrednosti.

4. Določbe o prisilni poravnavi za one kmečke dolžnike, kojih doživljajo presežek 80 odst. celokupne vrednosti njihovega imetja, in se torej ne bi mogla rešiti samo s konverzijo in s znižanjem obrestne mere, se morajo ravnati po višini dolgov, vrednosti zadolženega imetja, a predvsem morajo upoštevati male kmečke posestnike, ter predvidevati modalitete, ki bodo v skladu z značajem kmečkega gospodarstva.

5. Poleg te in tako izvedene razdolžitve pa je nujno potrebno preskrbeti našemu kmetijstvu cenene kredite. Tu gre predvsem za obratne in investicijske kredite, za nabavo orodja, živine in strojev, potrebnih za povzdigo rentabilnosti kmečkega gospodarstva. V to svrhu naj bi se predvideli v državnem in banovinskih proračunih ne samo podpore, nego tudi brezobrestna posojila ali posojila po najnižji obrestni meri po 1 do največ 4 odst. Ti krediti bi se morali določiti v višini, ki bi odgovarjala dejanskim potrebam posameznih banovin in sistematično dočimenu programu za pospeševanje poljedelstva v dotičnem proračunskem letu.

Po grških volitvah

Volitve v grški parlament, ki so se vršile v nedeljo in je notranje ministruvo šele včeraj objavilo njih končni rezultat, so potekle približno tako, kakor je napovedovala večina poznalcev razmer. Niti nekdanji tako močna Venizelosova liberalna republikanska stranka, niti Tsaldarisova monarhistična ljudska stranka nima absolutne večine v parlamentu; pač pa je iz rezultatov razvidno, da bodo imele republikanske stranke skupno večino nad Tsaldarisovo monarhistično stranko. Venizelosova popularnost je spričo gospearskih stisk, ki jih je povzročila na Grškem velika svetovna kriza, zares mnogo trpela. Mnogi volivci so se namreč pri nedeljskih parlamentarnih volitvah v znatni meri obrnili k opozicijskim ljudskim stranki, vendar pa le ne v toliko meri, da bi postalo nevarno za republiko. Venizelosova liberalna republikanska stranka bo imela v novem parlamentu 102 mandata, Tsaldarisova monarhistična ljudska stranka pa 96, progresivna republikanska stranka (Kafandaris) 26, arzarci 11, komunisti 9, in razne manjše skupine 6 mandator.

Republikanci bodo imeli torej v novem parlamentu nedvomno večino toda v praksi je tudi ta solucija malo zadovoljiva. Ne smemo namreč prezreti, da so med republikanci velika nasprotja in da so zlasti mnogi republikanski vodilni politiki ravno Venizelosu skrajno nenaklonjeni. Predvsem je treba imeti pred očmi, da so republikanci izven venizelističnega tabora zelo razcepljeni. Saj se je volitev udeležilo v celem deset strank. Med njimi se more ljudska stranka, ki jo sedaj vodi Tsaldaris, ponašati s staro tradicijo in ima v tem politiku izredno miren in preudaren, toda izkušena in trdovratnega vodjo. Stranka je videla v Grčiji že lepe čase, ko je imela krmilo države popolnoma v rokah. Njena moč je zasidrana v glavnem med kmetijskimi volivci. Komunistična stranka si je to pot priborila 9. novo ustanovljena agrarna stranka pa 11 mandatov. Toda to stranko je treba ločiti od kmetiskodelavske stranke, ki jo vodi Papanastasiu, ki predstavlja levo krilo starega, sprva enotnega venizelističnega tabora in zbira v svojih vrstah radikalno orientirano množevstvo. Potem je napredna ali progresivna stranka pod vodstvom Kafandaris, ki se je šele v zadnji parlamentarni sezoni odcepil od Venizelosove liberalne stranke. Poleg navedenih imajo svoje stranke še Mihalakopoulos, Gavtisanos ter general Kondilis; vse to pa so politične formacije, ki so se v glavnem razvile iz prvotne liberalne stranke, ki jo je organiziral in vodil Venizelos. Ta državnik je gotovo ena najinteresantnejših osebnosti, kar jih je postavilo v ospredje politično življenje balkanskih narodov. Kreečan po rodu, izredno temperamenten in energičen, si je pridobil med rojakji in tudi pred zunanjim svetom sloves kot revolucionarni vođa akcije za osvoboditev Krete izpod turške oblasti. Revolucionarnost je obrnila odtlej in ostala mu je krepka samozavest. Toda mnogi mu očita, da si ne zna izbrati sodelavcev in da odbija sposobnejše in pa, kar bo bržkone točnejše, — ambicioznejše priistaše, ki se težko uveljavljajo

poleg njega. In tako se je zgodilo, da se je stari liberalni tabor razbil na več frakcij, ki je med njimi sicer ostal poglavitni del okrog danes že slavošnega voditelja, toda v zelo hudem nasprotju do ostalih. Ta dejstva prihajajo do veljave danes, ko je Venizelosova stranka v večini šele skupno z ostalimi republikanskimi strankami. Težko bo v tej situaciji voditi državno krmilo. Sklepati bo treba kooptacije in kompromise, stari Venizelos pa ni mož za to. Posrečilo se mu je, da je odvrnil nevarnost rojalistične reakcije, tako da za nadaljnje vodstvo državne politike v republikanski obliki ni opasnosti. Toda, ako hoče imeti krmilo v rokah še nadalje, mora računati s politik, ki se z njimi prav slabo razume. In tu nastaja možnost, da bo skušal prepustiti vjati svojim političnim prijateljem, ki seveda ne bodo delali dosti drugače, nego bi bilo njemu prav, ali se mu vendarle ne bo treba brigati za politične kupčije, ki zamne njima obilo talenta; gotovo pa ne veselja. Čuje se vrh tega, da je že nekaj časa Venizelosova želja, umakniti se iz strankarsko-političnega življenja in prigrisati ob ugodni priliki svojo kandidaturu za predsednika republike, s čimer pa seveda ne bo naletel na simpatije pri nasprotnikih. Vsekakor pa era, ki se pričinja z izidom nedeljskih volitev, ne bo mirna in enolična in nemara ji tudi ni usojena normalno dolga doba.

Borba za uradniške plače v Češkoslovaški

Praga, 29. septembra. M. Kakor znano, je češkoslovaška vlada napovedala za prihodnje proračunsko leto znatno znižanje uradniških prejemkov. Uradniške organizacije so poslale vladi skupno spomencio, v kateri se protivijo tej nameri vlade in naglašajo, da bi se morali prihranki doseči pri materialnih izdatkih in državnem proračunu. Pogajanja, ki so se v tem pogledu vodila med zastopniki uradništv in vlade, pa niso dovedla do nikakega uspeha, ker vztraja finančni minister na tem, da se znižanje uradniške plače za 10 do 15 odstotkov, naglašajoč, da s samimi prihranki pri materialnih izdatkih ni mogoče doseči ravnotežja v proračunu. Predlog finančnega ministra je tudi pri političnih strankah naletel na odpor, ker nobena stranka noče prevzeti odgovornosti za tak ukrep. Ker pa finančni minister grozi z ostavko, ako se njegovi predlogi odklonijo, ni izključeno, da bo še v teku prihodnjega meseca prišlo do ostavke celokupne vlade, nakar bi bila imenovana uradniška vlada, ki bi izvršila redukcijo uradniških prejemkov.

Letalski manevri nad Rimom

Rim, 29. septembra. AA. Pretrelo noč so bile nad Rimom velike letalske vaje. Ko so straže ob 11. zvečer najavile prihod sovražnih letal, so ugasnile vse luči v prestolnici, ki se je na mah pogreznila v neprodno temo. V akcijo so takoj stopile odbojne baterije in fotoelektrične postaje. Letalski napadi so trajali do 3. jutraj. Oddelki Rdečega križa in gasilcev so hleteli v razne mestne predele, kjer je po narčni sovražnik uspešno vreči vžigalne bombe in zanetiti požare. Letalske vaje bodo tudi prihodnje noči.

Shodi JRKD v radovljiškem srezu:

V soboto, 1. oktobra: ob 20. uri v Kranjski gor. V nedeljo, 2. oktobra: ob 11. uri na Lescah; ob 15. uri v Bohinjski Bistrici.

Na shodih bodo poročali: minister g. IVAN MOHOŘIĆ narodni poslanec g. Karel Gajšek in banovinski tajnik g. dr. Marjan Zajec. Udeležite se shodov v čim večjem številu!

Beograd, 29. sept. Jutri odputujeta ministra gg. Ivan Mohorić in Ivan Pucelj v Ljubljano. V nedeljo se bosta udeležila več shodov, in sicer minister g. Mohorić v radovljiškem srezu, minister g. Pucelj pa na Dolenjskem. Minister dr. Kramer, ki se muđi na turneji po Dalmaciji, bo v nedeljo prisostvoval velikemu zborovanju JRKD v Banjaluki.

Minister dr. Kramer v Dubrovniku in Kotoru

Dubrovnik, 29. septembra p. Minister dr. Kramer, ki se muđi na turneji po Dalmaciji, je včeraj popoldne prispel v Kotor. Prispeljal se je v spremstvu narodnega poslanca dr. Filipa Lazarevića in šefa svojega kabineta g. Verbića s parnikom »Zagreba«. V Kotoru je imel konferenco o tamnišnji voditelji JRKD, nakar si je ogledal zanimivosti Boke Kotorske. Zvečer je z istim parnikom odputoval v Dubrovnik, kjer je imel danes širo konferenco s sreskim odborom JRKD v Dubrovniku.

Minister Pucelj na Cetinju

Cetinje, 29. septembra p. Preko Dubrovnika je davi prispel na Cetinje minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj. Na Cetinju je bil zelo prisrčno sprejet. Takoj po prihodu je posetil bana zetske banovine ter razpravjal z njim o zdravstvenih in socialnih prilikah zetske banovine, zlasti pa o organizaciji prehrane te pasivne pokrajine. Popoldne ga je pozdravila posebna delegacija sreskega odbora JRKD, s katero je g. minister dal časa razpravljati o prilikah v cetinjskem srezu.

Potresna katastrofa v Grčiji

Atene, 29. septembra r. Potresna katastrofa v Grčiji zavzema vedno večji obseg. V pretekli noči so se potresni sunki ponovili. Zlasti snoči okrog 17. in davi okrog 6. sta bila dva izredno močna sunka, ki sta povzročila, kakor poročajo zadnje vesti, znova veliko škodo. Celo v Solunu, ki je bil dosežak vseh ali manj neprizadet, je pri mnogih hišah popokalo zidove. Dvajset večjih palač je občutno poškodovanih. Na poslopuju Solunske banke se je podrla kupola in več dimnikov. Človeških žrtve v Solunu ni bilo.

Pač pa prihajajo iz glavnega potresnega ozemlja znova pretresljive vesti. Po nocojšnjih potresih je pri Jerisi izginil še drugi manjši otok. Na raznih krajih so usahnili potoki in studenci, nasprotno pa so se na drugih krajih pojavili mineralni vreli, ki buhajo v velikih količinah toplo in mestoma vročo vodo. V vasi Mahabi se je zemlja sesedla za cela dva metra, tako da so se podirle vse hiše. Po zadnjih vesteh na samostanih na gori Atos ni bilo večje škode in so bile prve vesti pretirane.

Neposilno paniko je izzval med ljudstvom nenavaden pojav na gori Charilaos. Tam je nastala po včerajšnjem potresu 1.500 m dolga in tri metre široka razpoka, iz katere se dvigajo dušilni plini, od časa do časa pa oblaki pepela. Ljudje so v paničnem strahu bežali na vase strani, na tisoče in tisoče beguncev pa je skoro vso noč prebilo v molitvi. Ulice in ceste so bile dobesedno zatrpane od kletečih molilcev. Premožnejši ljudje se selijo iz potresnega ozemlja v kraje, ki niso prizadeti. Solun je preplavljen z begunci, ki v skrajni bedi prosjajočo po ulicah in prosijo podpore. Odigravajo se pretresljivi prizori.

Za vsako postrv 5 dni zapora

Ljubljana, 29. septembra. Pred kazenskega sodnika-podpina sta včeraj prišla dva ribja tativa in pokončevalca ribjega zaroba. Poleti sta z dinamitnimi patronami lovila lepe postrvi v Kokri. Svoječasno v Dukljevem kamnolomu na Verdu zaposleni miner Lojze — tam je tudi dobil dinamit — in čevljarski pomočnik France iz Kranja sta bila sedaj obtožena, da sta ob koncu junija in 6. julija letos blizu Primskovega v Majerjevem kokskem ribolovu razstrelila 2 odnosno 4 dinamitne patrone. Lojze sam pa še pozneje eno, da sta tako uničila večjo množino rib (postrvi) in za ribe ugodno rastlinstvo v skupni vrednosti 10.000 Din, drugič, da sta si prilastila več postrvi in tretjič, da je Lojze pri tvrdki Dukič vzel 13 kg razstreliva, 13 dinamitnih kopic in 1,5 m vžigalne vrvice.

Preosnova angleške vlade

London, 29. sept. d. Po včerajšnji ostavki ministrov Snowdena, Herberta Samuela in državnega tajnika za Skotsko Arhibalda Sinclaira ter Samuelovih priistašev, ki so zavzemali vodilna mesta izven kabineta, je Macdonald takoj prišel razgovore z merodajnimi činitelji o zasedbi izpraznjenih ministrskih mest. Ze snoči se mu je posrežilo krizo delno desiti. Namesto odstopivšega Herberta Samuela je bil imenovan za državnega tajnika za notranje zadeve dosežani tajnik za kmetijstvo, konzervativec John Gilmoure, za njegovega naslednika v ministru za kmetijstvo Walter Elliot in za državnega tajnika za Skotsko liberalce Gotfry Collinsa. Naslednik čvarja tajnih pečatov Snowdena še ni bil imenovan.

Italijanski kraj v Egiptu

Port Said, 29. septembra. AA. Italijanski kralj je prispel semkaj na ladji »Savota« v spremstvu dveh izvidnic. Čeprav je potoval privatno, so ga v Port Saidu pozdravili zastopniki egiptskega kralja in vlade, egiptске čete pa so mu izkazale vojaške časti. Na pomolu se je zbrala številna italijanska kolonija, ki je kralju privrdila navdušene ovacije.

Novi londonski župan

London, 29. septembra. AA. Za lordmatorja Londona je izvoljen Percy Walter Greenaway. Svoje mesto prevzame ob koncu oktobra.

Prisilno mešanje bencina s špiritom

Od 1. oktobra naprej bo rafinerijam dovoljeno prodajati le mešanico, ki bo vsebovala 80 odstotkov bencina in 20 špirta

Beograd, 28. septembra. AA. Finančni minister je na podlagi zakona o državi trošarini v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo ter z ministrom za kmetijstvo predpisal pravilnik o mešanju špirta z bencinom za pogon motorjev.

Po splošnih določilih tega pravilnika se morajo vsi proizvođitelji destilacije mineralnih olj (sirove nafte), katrana, črnege premoga, parafinskih skriljavcev itd., ne glede na to, pod katerim imenom se prodajajo, ki imajo pri +15° C manjšo gostoto od 0,735 stopenj in so namenjeni za pogon motorjev, mešati z alkoholom tako, da pride na 800 g bencina 200 g špirta od najmanj 99,6 jakosti. Bencin, ki je namenjen za druge svrhe in ne za pogon motorjev, se sme v državi rabiti samo po predhodnem dovoljenju finančne direkcije.

Od 1. oktobra t. l. naprej ne bo dovoljeno uvoznikom in rafinerijam prodajati za pogon motorjev, razen za letalske svrhe, čiste bencina, nego samo tak bencin, ki je mešan z alkoholom, kakor to določa pravilnik. Od 1. oktobra t. l. naprej pa se za pogon motorjev ne bo smel rabiti čisti bencin, nego samo tak, ki je mešan z alkoholom. Rafinerije mineralnih olj in uvozniki bencina so dolžni, da si pravočasno uredijo priprave za mešanje in da oskrbijo svoje prodajalne v državi s to mešanico. Mešanica bencina s špiritom ostane pod finančno kontrolo na podlagi določil, ki so v veljavi za bencin, in se bo zanj pobirala državna trošarina, kadar se bo dala v promet.

Rafinerije mineralnih olj so dolžne nabaviti si potrebni dehidrirani špirit za mešanje z bencinom pri Prodajni centrali za špirit po tisti ceni, ki se bo za ta špirit določila. Dehidrirani špirit, ki bo služil mešanju z bencinom, se bo moral preden pride iz tovarne ali rafinerije špirta, denaturirati s sredstvom, ki ga bo določil finančni minister.

Ta špirit ni podvržen državnim trošarinam in tudi ne kontrolni taksi za denaturiranje. Tovarne špirta in rafinerije so dolžne sredstvo za denaturiranje pazljivo hraniti in voditi knjige o njegovem stanju.

Zopet huda ura nad Halozami

Ptuj, 29. septembra. V turek 27. t. m. so se nakopičili okoli 14. ure nad Halozami črni oblaki. Nastala je huda nevihta s treskanjem in nalivom, med katerim je padala tudi toča. Obenem je zapihal silen vihar, ki je raval dreve in odnesel več streh s hiš. Vihar je napravil zlasti po vinogradih veliko škodo, ker je raval kolje in tako poškodoval mnogo trsa in grozdja, zadnjo nado Haložanov. Niso še zaceljene rane zadnjega neurja 16. avgusta, a že je prišil zopet huda ura nad Haloze, da bi pokončala, kar je še ostalo. Najbolj so tpele Zgornje in Srednje Haloze. Po zadnjem neurju povzročena škoda znaša kolikor je ugotovljeno, v 58 občinah okoli 10 milijonov dinarjev.

Nesreča v Mostah

Ljubljana, 29. septembra. V Mostah se je danes ob 14.45 pripetila huda nesreča, katere žrtve je devetletna Emilija Princčeva, učenka močvanske šole. Bila je na obisku pri 11letni Zlati, bčerkici pekaškega mojstra Frana Jezerška na Zakošci cesti 3. Ko sta bili sami v kuhinji, sta se odločili, da si s škarjami skodrata lase. Ker pa je ogenj na samovaru pojmal, je Zlata priličila špirta in istočasno pihnila proti plamenu. Takoj se je vnela obloka nasproti stoječe Emilije. Na Zlatin kriki je prihitel pekovski pomočnik France Čepin in mu je uspelo ogenj pogasiti, pri tem pa je sam dobil opekline po desnicah.

A v vsej prisrčnosti je France ponel hudo opečeno Emilijo v sosednjo hišo k zobozdravniku dr. Perku, ki je takoj dal deklečete s svojim avtom prepeljati v splošno bolnico. Dekle ima občutne opekline na prednji strani života od nog do vratu, vendar pa je upanje, da bo ostalo pri življenju.

Za vsako postrv 5 dni zapora

Ljubljana, 29. septembra. Pred kazenskega sodnika-podpina sta včeraj prišla dva ribja tativa in pokončevalca ribjega zaroba. Poleti sta z dinamitnimi patronami lovila lepe postrvi v Kokri. Svoječasno v Dukljevem kamnolomu na Verdu zaposleni miner Lojze — tam je tudi dobil dinamit — in čevljarski pomočnik France iz Kranja sta bila sedaj obtožena, da sta ob koncu junija in 6. julija letos blizu Primskovega v Majerjevem kokskem ribolovu razstrelila 2 odnosno 4 dinamitne patrone. Lojze sam pa še pozneje eno, da sta tako uničila večjo množino rib (postrvi) in za ribe ugodno rastlinstvo v skupni vrednosti 10.000 Din, drugič, da sta si prilastila več postrvi in tretjič, da je Lojze pri tvrdki Dukič vzel 13 kg razstreliva, 13 dinamitnih kopic in 1,5 m vžigalne vrvice.

Lojze, ki je poleti stanoval pri Francetovih v Kranju, se je prebrisano zagovarjal: »Vse je res o ribah. S Francieljem sva jih dvakrat, sam pa še enkrat. Konec junija sem Franca vprašal, kjer bi lahko ribe lovila z dinamitom. V Kokri, je dejal. Prvič sva vrela 5 postrvi, drugič pa 7. Dolge so bile 20 do 30 cm. Doma smo jih spekli in pojedli. France jih je pomagal pobirati iz vode. Tretjič nisem nobene vlovil.«

Sodnik: »Ali se niste zavedali, da s tem ribji zarod uničujete?«

»Ne. Vedel nisem, da s tem tudi mladi zarod uničim. Čim sem večkrat, da se ribe najlažje love z dinamitom.«

»Kakšen namen ste imeli z lovom?«

»Samo, da bi kako ribo vjel, ne pa, da bi delal škodo. Vsega skupaj sem vjel 12 rib. Ne vem, koliko so vredne.«

France je trdil, da se je tam samo kopal. Pri konfrontaciji pa je Lojze odločno vztrajal, da je Franco sodeloval pri lovu. Navrčijci Majer je navedel, da je pomlad izdal za novi ribji zarod 14.500 Din. Škode tupa 10.000 Din.

Sodba: Lojze na 60 dni strogega zapora, kazen pa je s preiskovalnim zaporom prestana, a Franco na 30 dni strogega zapora, pogojno za 2 leti. Sodnik je bil oprostil od obtožbe, da bi bila uničila ribji zarod in ribje rastlinstvo v vrednosti 10.000 Din, ker nista imela namena zarod uničevati. Oškodovanec je bil vzvrjen na civilno pravdo pot. Državni tožilec se je proti sodbi pritožil.

Odprema denaturiranega špirta iz tovarne ali rafinerije se vrši po splošni določili, vendar je treba na odpremni listih izrečno navesti, da je špirit namenjen mešanju z bencinom.

Ko pride špirit v poseben prostor za mešanje, je dolžnost rafinerije odnosno uvoznika, da o tem obvesti pristojni glavni oddelek finančne kontrole, ki ta špirit pregleda. Najmanj se mora porabiti hektar za mešanje 16.000 kg bencina in 4000 kg dehidriranega špirta. Mešanje špirta z bencinom se mora vršiti v posebno prirejenih napravah, katerih postavitve dovolji finančni minister.

Organi, ki nadzorujejo mešanje, so dolžni s svojim podpisom potrditi, da se je mešanje izvršilo po predpisih in da dolžena mešanica ustreza določilom tega pravilnika.

Kontrolni organi so dolžni od časa do časa pregledati mešanico, ki je v prometu, in jo poslati laboratoriju finančnega ministruva v analizo. Če analiza dožene, da je mešanica, ki je v prometu, ne kakršnikoli način popravljena, se oseba, ki za to odgovarja, kaznuje po drugem odstavku 11. pripombe k točki 9 čl. 72 zakona o državnih trošarinah.

Tiste količine mešanice, ki se izdajo za pogon motorjev brez državne trošarine, se morajo po obstoječih predpisih prebravati. Tvrdeke so dolžne mešanico pravočasno pripraviti, ker s 1. oktobrom t. l. rafinerije in uvozniki ne bodo več smeli prodajati čistega bencina, izvzemši za pogon letal. Od 1. decembra t. l. dalje se ne bo nikjer več smel rabiti čisti bencin za pogon motorjev, od tega dne pa se mora porabiti vsa zaloga čistega bencina, ki bo dotlej v prometu. Prav tako ne bodo privatniki in lastniki avtomobilov in drugih strojev ne bencinski pogon smeli od 1. decembra t. l. dalje več rabiti čistega bencina.

Kdor se bo proti temu pregrešil, bo kaznovan s 5000 do 100.000 Din.

Povratak Nj. Vel. kralja v Beograd

Beograd, 29. septembra M. Po 19-dnevem bivanju v Niški banji se je Nj. Vel. kralj opoldne v spremstvu maršala dvora generala Dimitrijevića in ad-jutanta generala Ječmenića vrnil v Beograd. Na kolodvoru v Nišu se je zbrala velika množica ljudstva, ki je prirejela vladarju navdušene ovacije.

Devizni promet z Italijo

Beograd, 29. sept. AA. Glede na vesti, objavljene v naših in tujih listih o omejitvi prenosa deviz, ki jo je italijanska vlada uvedla za plačilo blaga, izvoženega iz naše države v Italijo, objavlja finančno ministruvo:

Na predlog in v sporazumu z vlado kraljevine Italije so že imenovani zastopniki naše vlade za ureditev plačilnega načina med našo državo in Italijo. Naši zastopniki se prav v kratkem sestanejo z italijanskimi delegati, da se z njimi dogovore o načinu likvidiranja obveznosti, nastalih v trgovinskem prometu med obema državama. Ta dogovor bo zagotovil normalen razvoj trgovine med obema državama, tako v interesu naših izvoznikov in italijanskih uvoznikov.

Zgradba nove palače za PAB

Beograd, 29. septembra p. Danes je bil na svečan način položen temeljni kamen za novo palačo Privilegirane agrarne banke. Palača bo zgrajena na vogalu Vlakovčeve in Dečanske ulice ter bo trnadstropna. Polaganju temeljnega kamna je prisostvovala veliko število odličnikov. Palača bo dograjena do jeseni prihodnjega leta.

Imenovanja v prometni službi

Beograd, 29. septembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra sta postavljena: za pomočnika generalnega ravnatelja državnih železnic v 3. stupnju Milan Jokić, načelnik pri strojnem oddelku generalnega ravnateljstva državnih železnic; za načelnika 3. skupine in 2. stopnje pri strojnem oddelku generalnega ravnateljstva državnih železnic Aleksander Popović, načelnik pri strojnem oddelku ravnateljstva državnih železnic v Zagrebu.

Iz srednješolske službe

Beograd, 29. septembra. AA. Za profesorja 4. skupine 2. stopnje na prvi državni realni gimnaziji v Ljubljani je imenovan dr. Lavoslav Čermelj, došlej kontraktualni profesor iste gimnazije.

Kongres Zveze mest

Zagreb, 29. septembra n. Po informacijah na tukajšnjem magistratu se bo kongresa Zveze jugoslovenskih mest v Skoplju udeležilo zaradi slabih finančnih razmer samo polovica mesta. Na kongresu ne bodo zastopana mesta Split, Banjaluka, Dubrovnik, Šibenik in še nekatera druga manjša mesta. Iz savske banovine bodo mesta Varaždin, Bakar, Senj in Petrinja zastopana samo s pooblastili. Skupno bo na kongresu zastopanih 59 mest bodisi po svojih predstavnikih bodisi s pooblastili.

Smrt skladatelja himne delavske internacionale

Pariz, 29. septembra. AA. Tu je umrl belgijski delavec Pierre Degeyer, ki je večino svojega življenja prebil v Parizu in se tudi udeležil pariške komune. Pokojnik je uglašil znano himno delavske internacionale. Umrl je v starosti 84 let.

Vremenska napoved

Naši kraji in ljudje

Naši pionirji jadralnega letalstva

Mladinski odsek mariborskega aerokluba je priredil letos v avgustu na Črnom vrhu na Pohorju prvi tečaj za breznotorno letanje, ki je izvrstno uspel in vzgojil celo vrsto novih sportnikov. Tečaj je bil najvišji v Evropi in letalo »Kobilica«, ki so ga fantje sami zgradili, se je dobro obneslo. Tečajniki so taborili v šotorih, sami kuhali in opravljali vsa ostala dela. Pozimi nameravajo zgraditi še drugo, modernije jadralno letalo in prihodnje leto se bodo zopet podali na travnate vrhove zelene Pohorja. Naša slika kaže tečajnike z letalom pod Črnim vrhom.

Ustanovitev blejske skupine

Pobuda mariborskih jadralnih letalcev vrnema v naši ožji domovini mladino za ljudski letalski sport. Na Bledu so se našli močnejši in fantje, ki si bodo zgradili jadralno letalo; njihovega povabilu se je odzval vodja mariborske skupine g. Boris Cijan ter prisostvoval ustanovitvi blejske skupine. V kratkem predavanju je orisal bistvo jadralnega letalstva. Prisostvoval je tudi blejski župan dr. de Gleria in se

članil. Skupina šteje 17 članov najrazličnejših družabnih slojev, vodi pa jo trgovec Ivan Dobnikar, dočim so ročna dela poverjena Maroltovemu vodstvu. Skupina namerava urediti lastno strokovno knjižnico ter se naročiti na strokovne revije. Eden izmed članov bo vodil meteorološko službo. Veliko je zanimanje za gradnjo jadralnih modelov. Za Božič nameravajo člani prirediti med seboj tekmo takih modelov s skakalnico ali v primeru zamrzlega jezera z blejskega gradu. V najbližji dobi se namerava konstituirati v Mariboru jadralno letalska zveza, ki bo priredila prihodnje leto na Bledu v času sezone tekmovanje jadralnih modelov. Odziv bo seveda iz vseh slovenskih krajev velik, saj bo to prva takva prireditve v naši državi.

Bled nudi s svojo okolico (Sv. Katarina, Straža!) velike ugodnosti za šolanje. Na zamrzlem blejskem jezeru je možen vlečni start z avtomobilom in motornim letalom. Z ustanovitvijo skupine pridobi Bled v tujsko prometnem pogledu novo zanimivost, saj bo jadralni sport gotovo zelo privlačen za slehernega gosta.

Številke o invalidih, vdovah in sirotah

Ministrstvo za socialno politiko sestavlja seznam žrtev vojne

Beograd, 28. septembra.

Dasi je minilo že skoraj štirinajst let po kvevotni vojni, vendar niti danes se nima točne uradne statistike o naših vojnih invalidih. Dočim je invalidsko združenje po svojih podružnicah že zbralo podatke in izdelalo svojo statistiko, se v ministrstvu socialne politike šele zdaj sestavlja posebna kartoteka v statistične svrhe. Zato so sedaj javnosti na razpolago samo statistični podatki invalidskega združenja, ki pa morda niso popolnoma točni, ne zato, ker bi se bile pri sestavljanju te statistike hote ali nehoti delale napake, temveč zato, ker se neprestano vrže izpremembe po naravi stvari same. Velikih razlik pa gotovo ne bo med statističnimi podatki invalidskega združenja in dejanskim stanjem, zato naj navedemo nekaj teh števil, ki se danes tako presumljivo govorijo o strahotah ljudskega klanja v svetovni vojni.

Po invalidskem zakonu iz leta 1925. smo imeli v naši državi 52.425 osebnih invalidov, dočim se je po zakonu iz leta 1929. njihovo število skrčilo na 27.532. Največ je bilo črtanih v kategoriji bolnikov. Dočim je zakon iz leta 1925. priznaval bolnikom podporo že od 20 odst. pridobitne nesposobnosti, se je v smislu določb novega zakona črtalo 7662 invalidov. Za njimi prihajajo ranjenci pod 30 odst. pridobitne nesposobnosti, katerih se je črtalo 6286. Slede tisti, ki so izgubili invalidnino, ker plačujejo nad 120 Din letnih davčnin. Takih se je črtalo 5537. Zaradi prepozne prijave, nezadostnih dokazov in podobnih nedostatkov je bilo zamrznjenih 4437. Po določbi § 42. invalidskega zakona, ki se nanaša na vojne vdove, je bilo črtanih 821 invalidov. Sledeč je bilo črtanih še 150 invalidov iz mirnih časov. Tako je izgubilo pravico na podporo vseh skupaj 24.893 invalidov, ali skoraj po-

lovica vseh tistih, ki so imeli pravico do invalidnine po zakonu iz leta 1925.

Kar se tiče vojnih vdov, ki so dobivale invalidnino, jih je bilo po zakonu iz 1925. leta 107.879. Po novem zakonu se je njihovo število znižalo na 46.822 in je potemtakem nič manj kakor 61.057 vojnih vdov izgubilo pravico na podporo. Največji del, in sicer 20.241, se jih je črtalo, ker se sodeč po davčinah, ki jih plačujejo, nahajajo v gnetnem položaju, ki izključuje prejemanje invalidnine. Za njimi prihajajo vdove po možih, ki niso umrli za ranami, temveč za kakšno boleznijo. Takih je bilo 16.279 in so tudi izgubile pravico do podpore.

Vojnih sirot je bilo po zakonu iz 1925. leta 32.438, po novem zakonu pa jih je samo še 4734. Največ, 24.449, jih je izgubilo podporo, ker so dovršile 16. leto starosti, s katerim se izgublja podpora. 2513 jih je bilo v gnetnem položaju, ki izključuje podporo, 742 pa so starši umrli za boleznimi v ujetništvu, kar jo tudi izključuje.

Slednjic so še starši v vojni padli ali umrli bojevniki. Teh je po zakonu iz leta 1925. prejemale podporo 22.365, po novem zakonu pa jih je samo 10.020. Zaradi nezadostnih dokazov, nepozne prijave in drugih takih nedostatkov jih je izgubilo podporo 4721, zaradi polnoletnosti drugega sina 3124, ker se nahajajo v gnetnem položaju, ki izključuje podporo, 4282, a ker jim je sin umrl za boleznijo v ujetništvu, 488. Vseh skupaj je izgubilo podporo 12.615 bojevnikih staršev.

Potemtakem dobiva invalidnino: 27.532 osebnih invalidov, 46.822 vojnih vdov, 4734 vojnih sirot in 10.020 bojevnikih staršev; izgubilo pa jo je 24.892 osebnih invalidov, 61.057 vojnih vdov, 27.704 vojne sirote in 12.615 bojevnikih staršev.

ključev, da bi odprl vrata zarotniškim tovaršem. Vsi bi potem, razmeščeni po raznih etažah in hodnikih, prestregli še druge inspekcijske organe, jih omamili ali pobili ter se polastili njihovih uniform in ključev. Ubežniki bi potem osvobodili še nekaj tovaršev, vdrli na glavno kazniško dvorišče in od tam skozi vrata na prosto.

Jetnik Paletović, ki je obsojen na do smrti ječo, je bil baje po tem zarotniškem načrtu že določen, da bi odprl vrata. Njega so si zarotniki izbrali zaradi tega, ker so se bali, da bi vsi drugi, ki nimajo toliko vzroka za beg iz jetnišnice, prej mislili na sebe kakor pa na druge in bi se lahko še v zadnjem hipu izneverili. Neki jetnik, ki je bil povabljen v zarotniški krog, pa je v kritični noči okrog 9. vse, kar je vedel, povedal pazniku.

Prva in druga pazniška inspekcija je zvečer povsod našla vse v redu. Takoj po drugi inspekciji pa se je 10 zarotnikov zbralo na podstrešju bolniškega oddelka, kjer jim je Jovanović iz skladišča oddelka pripravil nekaj civilnih oblek. Pod vodstvom Jovanovića so se ti kaznjenci skozi vrata bolniškega oddelka, katera je najbrž Jovanović ulomil, splazili na dvorišče, da bi tam napadli nič hudega sluteče stražarje. Zaradi prej omenjene izpovedi skesanega zarotnika pa je bila straža na dvorišču pojačana, na svojem mestu pa je stal samo en stražnik, dočim so bili drugi skriti. Jovanović je z nožem v roki tekkel proti stražniku, meneč, da ga bodo njegovi tovaršiji od strani zgrabili, še preden bo mogel rabiti orožje. To se seveda ni posrečilo, ker so se nankrat pojavili tudi drugi stražniki. Nastala je kratka borba, v kateri je bil vodja upornikov Jovanović na mestu ustreljen, pet njegovih tovaršijev pa je bilo težje in lažje ranjenih. Nekaj zarotnikov se je takoj, ko so videli, da se je načrt izjalovil, umaknilo nazaj v kazniške prostore, ranjence pa zaslišuje sedaj posebna komisija, da bi ugotovila vse podrobnosti nevarne zarote. Govori se celo, da je bil z voditeljem zarote Jovanovićem v zvezi tudi nevarnik, nedavno na smrt obsojeni razbojnik Alojz Horvat.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejši in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Redukcije delavcev

Maribor, 29. septembra.

Ze dalje časa je moralo vodstvo tovarne za impregniranje brzojavnih in telefonskih drogov ter železniških pragov v Hočah zaradi pomanjkanja naročil omejevati svoj obrat in seveda sorazmerno odpustiti delavstvo. Pred dnevi je bilo odpuščenih spet večja številka delavcev, ki s strahom pričakujejo bližajoče se zime in z njo zvezano neizogibno bedo, ker ni nikjer zaslužka.

Novo mesto, 29. septembra.

Velika parna žaga v Rogu, ki je po svoji valjivosti in kapaciteti med prvimi v državi, je nedavno prenehala s svojim obratom, ki je ostalo na česti okrog 150 delavcev.

Pred otvoritvijo mariborskega učiteljskega doma

Maribor, 29. septembra

Dopoldni je imelo učiteljsko društvo za Maribor mesto svoj 13. redni občni zbor, ki je potekel mirno in dostojno, obenem pa pokazal intenzivno delovanje organizacije v preteklem šolskem letu v prid šole in stanu. Predsednik g. Hočevar je pozdravil navzoče, zlasti vse nove pristopivše člane, ter z veseljem ugotovil, da je skoraj vse članstvo mariborske organizacije v JUU. Nato je g. Wormer podal izčrpano poro-

čilo o pokrajinski skupščini v Ljubljani. Sledila je zanimiva debata o mladinskem tisku in Mladinski matici. Poročilo o glavni skupščini JUU je podal predsednik, ki se je zavzemal posebno proti ukinitvi učiteljske. Po resolucijah, sprejetih v Ljubljani, naj bi se nahajala učiteljska samo na sedežih banov in na ta način bi izgubila Maribor še učiteljske.

Z odobrenjem je bilo sprejeto tudi poročilo tajnika in blagajnika, iz katerih je razvidno živahno delo v društvu. Pomemben dan za učiteljsko pa bo letošnji 5. november, ko se bo otvoril Učiteljski dom v Mariboru. Ta dan bo tudi veliko zborovanje mariborskih in okoliških društev. Ob tej priliki bo na krčevinski šoli odkrita spominska plošča znanemu pedagogu in dolgoletnemu uredniku »Popotnika« M. Neratu, zvečer pa bo koncert Učiteljskega pevskega zbora.

Ker namerava sedanja vlada izvesti reorganizacijo uprave, se učiteljsvo izreka za decentralizacijo šolstva in poziva sekcijo upravo, da bo iznesla predloge po centrali JUU na pristojnih mestih. Slednjic se je pripravilo še vsemu učiteljsvu aktivno sodelovanje pri CMD, da se na ta način paralizira delovanje Nemcev v obmejnih krajih.

Odprte planinske postojanke

Ljubljana, 29. septembra.

Odprte in oskrbovane so naslednje planinske kočice in domovi (po poročilu SPD): Erjavčeva kočica na Vršču bo odprta ob sobotah in nedeljah, dnevi pred prazniki in na praznike do vstetega 1. novembra; kdor želi kočico posetiti med tednom, naj se zgleda pri g. Julki Pečarjevi v Kranjski gori. Za Aljažev dom v Vratih velja isto kakor za Erjavčevu kočico. Zaradi poseta med tednom se je oglasiti pri oskrbniku Lahu, vodniku v Mojštrani. Triglavski dom na Kredarici bo odprt ob sobotah in nedeljah do vstetega 16. oktobra. Za poset med tednom se je oglasiti pri oskrbniku Francu Sestu v Srednji vasi v Bohinju. Koča pri Triglavskih jezerih bo odprta do 1. oktobra. Kdor jo želi posetiti, naj se zgleda pri oskrbniku Ivanu Zvanovi v Srednji vasi v Bohinju. Malnarjeva in Orožnova kočica na Crni prsti sta do nadaljnjega odprti in oskrbovani. Staničeva kočica, Aleksandrov dom in Vodnikova kočica so zaprte. Za Kadilnikovo kočico na Golici in Spodnjo kočico na Golici velja isto kakor za Erjavčevu kočico. Zaradi poseta med tednom se je oglasiti pri oskrbnici Heleni Medveji, odnosno Ivanu Derniču, pri Sv. Križu - Planini nad Jesenicami.

Dom v Kamniški Bistrici, Dom na Kravcu in kočica na Veliki planini so vse leto oskrbovani. Čojzova kočica na Kokrškem sedlu in Kamniška kočica na Kamniškem sedlu bosta odprti ob sobotah in nedeljah do vstetega 16. oktobra. Za poset med tednom se je oglasiti pri oskrbniku doma v Kamniški Bistrici. Čočka kočica na Ravneh in Krekova kočica na Ratitovcu sta zaprti. Vse leto sta odprta in oskrbovana hotela »Sv. Janez« in »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru.

Odprte so, kakor javlja celjska podružnica SPD, Piskernikova in Tillerjeva kočica v Logarski dolini. Mozirska kočica na Mozirski planini in Celjska kočica v Celjskem gorovju. Koebekov dom na Korošici in Frischaufov dom na Okrešlju sta zaprta. Podružnica SPD v Radovljici sporoča, da bo Vilfanova kočica na Begunjski odprta in oskrbovana le ob nedeljah, dokler bo lepo vreme. Podružnica SPD v Kranju sporoča, da je Valvasorjeva kočica stalna odprta. Prešernova kočica na Stolu pa le ob sobotah in nedeljah do 16. oktobra.

SPD nujno priporoča članom, da kupujejo polovične vozovnice na podlagi uverenj zaradi evidenc v podružnici »Putnika« v hotelu »Metropole« na Masarykovi cesti v Ljubljani (nasproti glavnega kolodvora).

Nesrečen otročiček in povožen kolesar

Litija, 29. septembra.

V družini železniškega uradnika g. Primožiča, ki stanuje na Grbinu, se je zgodila včeraj nad vse tragična nesreča. 13mesечно dekletce je bilo doma v družbi ostalih dveh bratcev in matere. Mati je bila zaposlena z delom, pa je otrok v trenutku polil nase lonec vrele kave. Dekletce se je oparilo po obrazu, po prsih in levi roki. Na krik je prihitela k njemu obupana mati, ki je dala takoj poklicati dr. Ukmarja. Zaradi hudih opeklin pa je bila vsaka pomoč zaman. Otroka je zaradi prestanega strahu tudi napadla božastva in je dan umrl. Z nesrečno družino sočustvuje ves kraj.

Pod železniškim mostom pa se je danes ob 12.30 primerila prometna nesreča. Iz ljubljanske smeri je pridrel po ozki bano-vinski cesti avto št. 2-1318. V bližini Gradca ter pri Bokalu preseka pod mostom železniško progo. Prav tedaj sta privozila s kolesi brata Vogantova, ki sta v službi pri lusu industriji Samsa in sta bila na poti h kosilu. Ivan Vegan se je peljal spredaj Drug za drugim sta zavozila pod most. Ce-

'Impregno' ščetke

so najbolj priporočljive in jih priporoča ministr. nar. zdravja 9 krat odlikovane.

'Impregno' tovarna higijenskih ščetk, Zagreb, Langov trg 4.

HOTEL MILINOV

Zagreb

NA JELACICEVEM TRGU

Teokoča topla in hladna voda v vseh sobah. Telefon v sobah in ves ostali komfort. — ZMERNE CENE. 219

Zahtevajte samo

Pechovo Antracen črnilo, ki je izvrstne kvalitete. 317

HOTEL „ASTORIA“

ZAGREB, Petrinska

Najmodernejši hotel Zagreba. Eno minutno od glavnega kolodvora. Najmoderneje s vsem komfortom opremljene sobe. Najcenejše in najzibornejše bivanje v Zagrebu. 315

Vsaka modra in odlična dama uporablja za vsakodnevno intimno toaletto in znesljivo nego čistosti v salini kopalnici Ischl proizvajalno milodisno sol za izpiranje ISLA-IZPLAKAVALNO SOL (ISLA SPULSALZ). Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Za Jugoslavijo: »Paracelsus« Zagreb 3. 311

RESTAVRACIJA BURZI

Plastnik i Bršner, Zagreb

Draškovičeva ulica 28,

priporoča prvorazredno hrano, kavo in ostale pijače po najnižjih cenah. 243

HOTEL IN RESTAVRACIJA KOVAČ,

ZAGREB, GAJEVA ULICA ST. 31. TELEFON 73-35.

Zajameno čiste sobe po 25-35 Din. Prvotrvna domača kuhinja. Izbrana naravna vina. Vglik in hladen vrt. Pri bivanju preko 24 ur 15% popusta. — Priporoča se lastnik DJURO PAJIC. 201/a

stišče pod mostom je široko le 2 m in tako ni bilo mogoče izogniti se nesreči. Avto je z vso silo zadel v kolo Ivana Veganta, ki ga je sunek vrgel v kameniti eid mostu, kolo pa je padlo pod avto in se popolnoma zdrobilo. Pomesrečenec je takoj skočil na pomoč njegov brat in prihiteli so tudi ljudje iz bližnje Bokalove kmetije. Fanta so odnesli k zdravniku. Ki ga je odgal v domačo oskrbo. Lastnik avtomobila ni znan, Zadevo so prijavili domačim orožnikom.

Vodovod v Poljčanah

Poljčane, 27. septembra.

Kaže, da bodo za Ponikvo dobile vodovod tudi Poljčane. Zadevno posvetovanje v nedeljo je pokazalo resno zanimanje in prizadevanje, da se načrt čim prej uresniči, saj ni toč okrog »koro nikjer« trave pitne vode.

Potreba vodovoda se je pokazala pri nas že pred leti. Pred vojno je nameravala zgraditi vodovod bivša južna železnica, a zaradi vojne se je namera izjalovila. Letošnja suša, sploh pomanjkanje vode v našem okolišu in vzpodbuda naprednih in podjetnih sosedov Ponikovljanov so oživili to misel. V roke je vzele zadevo občina Pekeč, ki ji stoji zvesto ob strani sosedna občina Poljčane.

V nedeljo je prišel sem duševni vodja pred kratkim otvorenega vodovoda v Ponikvi učitelj g. Ljudevit Komar. Na licu mesta ob izvirku, kjer bi se gradil rezervoar, in pozmeje v gostini pri Plisu je zbranim občinskim možem za drugim podal vse potrebne mišljaje in nasvete, za kar smo mu iz srca hvaležni in ga prosimo, če zdaj, naj nam tudi v bodoče pomaga s svojim izkušenim svetom.

Pripravljanje za vodovod se je s tem pričelo. Ko bodo urejene nekatere neobhodno potrebne zadeve in bo seveda ugodna tudi finančna stran, se bo takoj pričela gradnja.

Krvav dogodek v mitroviški kaznilnici

V boju med pazniki in jetniki, ki so se pripravljali na beg, je bil en jetnik ubit, več pa ranjenih

Sremska Mitrovica, 29. septembra.

V noči od torika na sredo je skušalo nekaj kaznjencev zbežati po že prej pripravljem načrtu iz kaznilnice in je na dvorišču blizu glavnega vhoda v kaznilnico prišlo do hudega boja med kaznjenci in pazniki, ki so bili iste večera ravno še ob pravem času obveščeni, da se snuje med kaznjenci neka zarota z namenom velikega upora in bega iz kaznilnice.

Paznik Flegar je postal že pred dnevi pozoren na sumljivo početje nekaj kaznjencev, zlasti pa na 10 let obsojenega Laziča-Jovanovića, ki je šel pred kratkem prišel

v kaznilnico. Djoka Lazič-Jovanović, ki je bil med zločinskimi tovaršiji splošno znan pod imenom Kedi, je bil nedavno obsojen in ker je imel neko rano na roki, so ga, takoj ko je bil poslan v kaznilnico, nastanili v njenem bolniškem oddelku. Jovanović se je gotovo že prej spoznal z nekaterimi zločinci, ki so že dalje časa v mitroviški kaznilnici. S temi znanci, ki so bili čez dan zaposleni v raznih oddelkih, je takoj prišel v stike ter zasnoval načrt za upor in beg. Po tem načrtu bi Jovanović umoril paznika, ki bi vršil inspekcijo, se preoblekel v njegovo obleko in se polastil njegovih

Samo še danes in jutri

RICHARD TAUBER

v prekrasnem zvočnem filmu božanskih artil in petja

SIMFONIJA LJUBEZNI

Najlepši film slavnega pevca!

Tauber kot Cavaradossi v »Tosca«

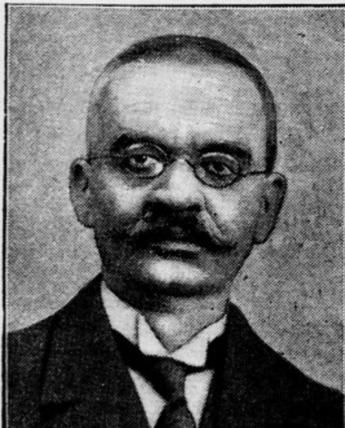
Ob 4., 8 in 10 zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

KULTURNI PREGLED

Sedemdesetletnica univ. prof. M. N. Jasinskega

Danes bo univ. prof. M. N. Jasinski do polnil sedemdeseto leto znanosti in delu za

ruski narod posvečenega življenja. V Rusiji je prof. Jasinski pripadal šoli znamenitega zgodovinarja ruskega in slovenskega prava prof. Vladimirskega-Budanova in si je s svojimi številnimi spisi s področja zapadno-ruskega prava pridobil ugledno ime v znanstvenem svetu. Prof. Jasinski je bil profesor, dekan in prorektor vseučilišča sv. Vladimirja v Kijevu. L. 1920. je emigriral in kmalu prevzel stolico pravne zgodovine južnih Slovanov na ljubljanski univerzi. Tu se je s posebno vneto posvetil raziskavanju južnoslovenske pravne zgodovine in je objavil vrsto spisov, ki so večinoma posvečeni klastavskemu in veprinaškemu statutu. Podrobnejše podatke o znamenitih spisih univ. prof. Jasinskega smo objavili l. 1928. ob priliki štiridesetletnice njegovega znanstvenega delovanja.

Profesor Jasinski je predsednik ruske kolonije v Ljubljani, član Slovenskega instituta v Pragi in odbornik Ruske Maticе. Uglednega in simpatičnega učenjaka pozdravljamo ob njegovem jubileju in mu želimo še mnogo zdravih let!

»Val«

Skupina visokošolcev se je opozumila in stopila na plan z novo revijo, ki so ji dali simbolno ime »Val«. Revija bodi zbirališče mladih, prodornih duhov, ki iščejo izraza svojim osebnim idealom in stremljenju svo-

je generacije. »Dalekosežna socialna in družabna presnavljanja in premikanja so vsebina našega časa... Kljub tisočerm spremembam, ki burno razgibavajo naš čas pa s spoznavanjem svoje dobe, težen in podsvestnega hotenja najrišjih ljudskih množic ter spoznavanjem samega sebe more vsaka generacija spoznati in ugotoviti mesto, ki ji je v zgodovinskem dogajanju odkazano. Zato mora temu spoznavanju posvečati največjo skrb predvsem mladina; kajti vpravo ona je izbrana za nositelja nove ideje, novih oblik in vsebine bodočnosti, v katero podsvestno težijo ljudske množice. (Iz programatičnega uvoda.)

Revija bo skrbel, da ostane naša idejna usmerjenost čista in neokrnjena kot vera mlade slovenske generacije. Poleg proučevanja narodnega problema Slovencev, Hrvatov in Srbov napoveduje to glasilo inteligentnega naraščaja budno pozornost socialnim in kulturnim vprašanjem našega časa. »Poudarjamo narodno misel, pod katero razumemo dolžnost vsakega naroda, da se razvija in raste iz svoje samobitnosti in da iz svojih moči in svojih sposobnosti ustvarja svoje kulturno bogastvo. Zraven tega pa ugotavljamo, da je slovenska narodna misel po svojem bistvu jugoslovenska, kajti vsem zgodovinskem razvoju predstavlja ta misel sodelovanje Slovencev s Srbi in Hrvti pri ustvarjanju kulturnih dobrin, ki nas spajajo v veliko jugoslovensko enoto. Prožeti smo volje, da z nadaljnjim sodelovanjem ohranjamo in izpopolnjujemo obstoječe kulturne vrednote in s skupnimi močmi ustvarjamo nove, da postaja

nemo tako še popolnejši in kulturno jaši Jugoslovenec.« Jugoslavija je za nas narodna država ter kot taka največje kulturno bogastvo vseh Jugoslovenov. Brez te države bi se ne rešili svoje narodne smrti. V nadaljnjem odklanja »Val« medsebojno ogražanje in zaplavljanje enim kot drugim in poudarja potrebo, da začnemo graditi na tistih vezeh, ki družijo Slovence, Hrvatе in Srbe ter da ublažujemo ostrine, ki ložijo in razdvajajo. Proglas se obrača zoper pretirani individualizem in se izreka za krščansko kot moralno vrednoto našega naroda, odklanja pa zlorabo vere v politične namene. Socialno samo ob sebi umevno zastopa interese malega človeka, gospodarsko zatiranih in izkoriščanih slojev.

Ta programatična izjava nove mladinske revije je vredna vse pozornosti. V času demagogije in pretiravanja z raznimi gesli vzbuja njena trezna premišljenost in pozitivnost prepričanje, da je revija v rokah resne, realno misleče mladine. In samo v taki mladini je naša bodočnost.

Prva številka »Vala« je posvečena našemu narodnostnemu problemu, vprašanju slovenstva in jugoslovenstva. V tem pogledu je vreden posebne pozornosti članek Andreja S. Uršiča »Naš problem, ki skuša osvetliti kulturni odnos med slovenstvom in jugoslovenstvom ter opredeliti oba polja v duhu medsebojne pravičnosti. France Geržel je v članku »Kdo je krive podvrzel kritiki naše kulturne stike in pokazal v zrcalu prakse njihovo pravo obličje. Razpravljajo o vprašanju slovenske in srbohrvaške knjige ter naših gledaliških stikov;

vzpodbuno so mu dali članki v »Jutru«, ki grajuje iste pojave. Napisal je dr. Branko Alujević napisal v srbohrvaščini nabelen članek o slovenski univerzi. Pisec se kot Jugosloven iz srbohrvaške jezikovne sfere zavzema za to, da naj ljubljanska univerza šteti slovensko kulturo, da pa bodi tudi jugoslovenska v najčistejšem pomenu besede.

Obzornik in Zapiški vsebujejo več zanimivih beležk. Revija je na dobri poti in v tem hipu potrebnejša kot kdaj prej. »Val« mora zainteresirati poleg mladine vso našo napredno izobraženstvo.

Iz dokumentov sedanjega časa

V brnskih »Lidovih Novinah« smo minule dni čitali članek bivšega češkoslovskega finančnega ministra dr. Karla Engliša z naslovom: »Neznanemu piscu«. Članek je po vsebini in obliki tak, da ga moramo zabeležiti, četudi v njem ni besede o literaturi ali umetnosti, marveč razpravlja o nekaj drugih, nič manj važnih rečeh. Čitatelj bo takoj spoznal, za kaj gre in v čem je velika dokumentarna vrednost Engliševega uvodnika.

»Neznanemu piscu« — to je, kajpak, anonimni pisec (v anonimnih pisnih je tudi najkrajnjejši strahopetec vedno velik junak in krepostnik). Ta anonimni pisec je postal dr. Englišovo pismo, v katerem obžaluje, da dr. Rašinu namenjena krotka ni zadelala njegova, dr. Engliša, tolaži se pa, da se bo ta napaka še popravila. Od kod toliko maščevalnost anonimnega pisca? Dr. Engliš je v se-

DNEVI NAKUPA SREČK so tu!

64

milijonov dinarjev bo razdeljenih v novem kolu med igralce v državni razredni loteriji. Tudi vam bi bil večji dobiček dobrodošel, zato ne ostane brez srečke!

I. zrebanje se bo vršilo že 11. in 12. p. m.

Kupiti jo morete v vseh podružnicah »Jutrac« v Mariboru, v Celju, v Trbovljah, v Novem mestu in na Jesenicah.

V Ljubljani jih dobite v obeh oglašnih oddelkih »Jutrac« in v

Zadružni hranilnici r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Domače vesti

* Francoska odklonjanja naših bojevnikov. Ob priliki lanskega potovanja naših odklonjavalcev v Francijo je francoska vlada odlikovala vse zastopnike podobora Udruga rezervnih oficirjev in člane osrednjega odbora, ki so se potovanja udeležili. Razdelitev te odlikovanja se bo v Beogradu izvršila na svečan način.

* Francoski intelektualci pridejo v Jugoslavijo. Evropska univerzitetna aliansa v Parizu namerava prirediti prihodnji mesec potovanje po Jugoslaviji. V delegaciji bodo bivši študentje francoskih visokih šol in študentje, ki so tik pred koncem svojih študij, razen teh pa namerava priti v Jugoslavijo tudi nekaj francoskih parlamentarcev, med njimi Pierre Taittinger, poslanec za mesto Pariz in bivši predsednik parlamentarnega odbora za zunanje zadeve, ter drugi pariški poslanci in podpredsednik parlamentarnega odbora za zunanje zadeve Edouard Soulier. Delegacija bo vodil g. Roset Sevres, predsednik evropske univerzitetne aliansa. Francoski izletniki odpotujejo 9. oktobra in ostanejo v Jugoslaviji do konca meseca. Na potovanju bodo posejili tudi Ljubljano.

* Turneja šahovskega mojstra Pirca. Šahovski mojster Vasja Pirc je prišel iz Karlova v Zagreb, kjer bo jutri v soboto igral simultanko z zagrebškimi šahisti. Program turneje se je v toliko izpremenil, da se bo predizjadnje gostovanje vršilo v Celju 23. oktobra pri celjskem šahovskem klubu, zadnje pa na Vrhniki, za katero dan še ni določeno.

* Upokojitve v šumarski službi. Na predlog ministra za šume in rudnike so upokojeni: podšumar Viktor Presl pri sreskem načelstvu v Kamniku, podšumar Viktor Svoboda pri sreskem načelstvu v Kranjski gori, podšumar Edvard Serbec pri sreskem načelstvu v Slovenjgradcu.

* Društvo železniških upokojencev za dravsko banovino nam je poslalo: V kakšni bedi žive železniški staropokojenci države in južne železnice, je bilo že nešteto krat povedano. Prošlo se je že na vseh merodajnih mestih, da se njihove pokojnine urede na predvojnno kupno moč. Nešteto krat se je tudi v novinah prosilo pomoči, da se prevedejo železniškim invalidom še njihove kronске nezgodne rente. Prošlo se je tudi, da se vsem železniškim upokojencem vrne njihova prislužena in zamanjena neomejena rezijska vojna, a vse dosedanje prošnje so ostale brezuspešne. Te nesrečne puščajo v njej bedi pričakovanj hladnega groba. Tudi onim upokojencem, ki prejemajo svoje pokojnine po novem zakonu, se zadnje čase pokojnina zelo neredno nakazuje. Pri tem se ne ozira niti na vdove z otroki, ki morajo v skrbnih pričakovanjih, kdaj se jim nakaže pokojnina. Blizu se zima. Kako si naj pri tem nerednem nakazovanju prekrbe za zimo potrebni živci in kurjivo? Oboli so svojo pokojnino plačevali v dobri nadi zado, da bodo na starost preskrbljeni, a sedaj tako razočaranje. Nujno je potrebno, da se železniški upokojenci in invalidi zavedajo svojega položaja in se pridružijo društvenemu delovanju, ker je njihovo mesto edino v društvu železniških upokojencev. Vse merodajne faktorje pa ponovno prosimo nujno od pomoči.

* Izletniški vlak Ljubljana-Bistrica Boh. Jezero odnošno Rateče-Planica in obratno bo v primeru ugodnega vremena vozi tudi v nedeljo 2. oktobra.

* Gojenje Državnega osrednjega zavoda za ženski domači obrt v Ljubljani naj se oglašijo vse na zavodu zaradi določitve časovnega urnika.

* Sadno razstavo priredi 2. 3. in 4. oktobra podružnica Sadjarskega in vrtarskega društva v št. lju v Slovenskih

goricah. Vabimo vse bližnje in daljne interese, da v obilnem številu posejijo to poučno in zanimivo prireditve. Razstava bo v prostorih Slovenskega doma.

* Novi grobovi. V Beogradu je po daljšem bolehanju umrl v starosti 69 let g. Ivan Kranjčec, direktor Kranjske hranilnice v poklju. Pokopali so ga v sredo popoldne na beograjskem novem pokopališču. — Na Golniku je v najlepši mčski dobi 30 let podlegel g. inž. Janez Jezeršek. Jutri ga bodo prepeljali v Ljubljano in se bo pogreb vršil iz Knezove ulice 11 k Sv. Križu. — V ljubljanski bolnici je umrl g. Martin Usenič, graščinski lovec na Turjaku. Pogreb bo danes ob 17. izpred bolniške mrtvašnice k Sv. Križu. — V Čestnjak pri Moravčah je umrl ugledni pravniki g. Franc Kos v starosti 83 let. Danes jutraj ga bodo položili k večnemu počitku. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Usta in grlo

so pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. Otroke varujejo nalezljivih bolezni vratu in grla okusne

Dobivajo se v vseh lekarnah. — Cena malemu zavojčku Din 8, velikemu zavojčku Din 15

* Vpisovanje na Krovski gospodinski šoli Zg. šiška - Ljubljana bo 1. in 2. oktobra. Mesečnina z vso oskrbo in prvotno hrano 800 Din; s pripisano hrano in vso oskrbo 600 Din. Zunanje učbenke plačajo mesečno 450 Din. Prospekti za gospodinjstvo solo in za kuharske tečaje se dobe brezplačno pri upravitelstvu šole.

* Štiri srebrnoladake lišce zastrupljen. V Zalesin pri Delnicah so bile na farmi Antona Dolgana zastrupljene štiri srebrnoladake lišce, vredne nad 100.000 Din. Lastnik farme je razpisal nagrado v znesku 150.000 Din onemu, ki bi izsledil neznanega storilca.

* Zaplenjen denar na sušaškem mostu. Na območnem mostu Reka-Sušak je bilo nedavno krojačelj Rabarjev; zaplenjenih 60.000 dinarjev, ki jih je hotela vtihotapiti na Reko. Finančna direkcija sev. banovine je odredila, da se ta vsota konfiscira v korist države blaginje. Zaplenjena sta bila tudi dva čeka po 50 dolarjev, ki ju je neka žena Aleksandrova hotela iztihotapiti na Reko.

* Nočni pretep. Nedavno ponoči sta se srečala posestniški sin Toš Franc in hčep Suen Janez, oba iz Gerčincev. Ker je Toš grolo preklinjal, ga je Suen opozoril na dostojno vedenje. Med tem pa je prišel mimo Lah Jakob iz Dražovca, do katerega goli Toš staro sovražstvo. Toš ga je napadel in ga hotel zabosti z nožem, a Lah mu je pravočasno utekel. Jezo je Toš na stresel nad Suenom, ki se mu je umaknil na dvorišče posestnika Štebha Antona, kjer ga je Toš dohitel ter ga zabodel v levo roko nad laktom do mišičevja. Toš trdi, da ga je Suen prvi napadel. Oba sta ovadena sodišču, kjer se bo ugotovila, na čigavi strani je krivda.

Saj sem vendar pomagal državnim papirjem in nihče ne bi nišesar izgubil, če bi bil jaz zaslužil milijone. Glejte, to bi bil lahko storil in vendar — nisem storil. In veste, čemu ne? Zaradi tega ne, ker sem smatral, da to, kar ve minister (kot upravnik državnega zaklada), ne ve in Engliš (za svoje osebne namene). In če je človek takole žrtvoval pet in pol leta svoje prejemke, zdravje, interese rodilne in otrok, pa naposled zavisi od uradniške plače, dasi bi bil lahko postal bogat, ne da bi mu mogel kdo pravno kaj očitati, pa pride anonimnež in ga dolži »plačkanja«, tedaj to boli... »Čemu pa ste torej pisali, da mora priti do tega?« — bo ugovarjal Nezanec. Pisal sem zaradi tega, ker sem žutil dolžnost povedati resnico tako, kakršno jo vidim, ne oziraje se na nevoljo, ki jo bom povzročil. Nekdo mora imeti pogum, da pove resnico, saj je to v interesu krize, skrajšanja grozne bede stotisočev; kdor vidi, ima dolžnost povedati, kaj vidi. Pisatelj, ki imajo polna usta ljudskih interesov, pa se brani tega, česar je treba, da bi bila skrajšana beda revnih ljudi, samo poslabšuje usodo revežev. Ko sem upravljal in konsolidiral državne finance, mi je često prihajal občutek, da suhim solze milijonov, ne da bi vedeli o tem, da tudi tedaj, če so temu nasprovali in me sovražili, ker niso mogli doumeti objektivnega prospeha celote...
Ne gre za sam problem znižanja plač — zlasti pri nas ne bo nihče priporočil tega vzgleda, saj so že padle na ekstenziji minimum; gre pa za načelo odgovornosti, resničnosti in močnega poguma, tedaj, kadar se odločajo splošne koristi ali izrekajo nazori o javnih zadevah. V tem pogle-

* Objava. Cenjenemu občinstvu se naznanja, da prenaša začasno 1. oktobra rodna avtobusna zveza na progi Podčetrtek — Sv. Peter pod Sv. gorami, pač pa ostane redna zveza Sv. Peter pod Sv. gorami — Brežice z odhodom iz Sv. Petra ob 6.05, prihod v Brežice ob 7.30 ter odhodom iz Brežic ob 17.15, prihod v Sv. Peter ob 18.35. Za nadaljnjo naklonjenost se priporoča A. Gregel, avtopodjetnik, Bizelsko - Brežice.

* Dobra kvaliteta nas je napravila znanje Lutz — šiška.
* Oblika in kljubke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Rečič.

Iz Ljubljane

— Na glavni skupščini Zveze jugoslovenskih mest bo ljubljansko občino zastopal občinski svetnik g. Ivan Tavčar, ki je večera že odpotoval v Skopje, kjer se bo skupščina vršila 1. in 2. oktobra. Skupščina bo razpravljala o važnih problemih komunale politike, kakor tudi o osnutku novega občinskega zakona.

— Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD za Dvorski okraj (11. in 12. voliče), bo v soboto ob 20. v salonu gostilne pri Mraku. Noben organiziran član ne sme ostati doma! S številno udeležbo pokažimo trdno voljo, da hočemo sodelovati pri konsolidiranju gospodarskih in socialnih prilik, ki so posledica svetovne krize ki je zalela tudi našo državo. S številno udeležbo bomo dali odboru moralno oporo, da se bo mogel pri sodelovanju vedno in povsod sklicevati na voljo širokih plasti volivcev našega okraja.

— Akademik se zanima za mnogo vprašanj, ki jih v teku študija na univerzi ne bo obravnaval. Razgibanost sedanjega življenja ga sili, da se z njimi seznanja, da išče njih rešitev. Akademsko društva s predavanji in debatami večer odpirajo članom pogled na življenje in jih tako usposablja zanj. Eno najmočnejših takih društev je jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadrana«, saj je zgodovinsko ljubljanske univerze od početka vezana tudi z njegovim imenom. Vpisovanje članov je vsak dan od 11. do 12. v tajništvo Tomanova ulica 3 (arena Narodnega doma), kjer dobe abiturijenti vse informacije glede vpisa na univerzi, dijaških domov, kuhinj, podpor itd.

— Svetovlaščevski žegnanje priredi: Československa obec v soboto zvečer v veliki dvorani Kazine. Na tej veliki tradicionalni slavnosti se bodo dobili pristni: češki kolači pečena goska, pizensko pivo in druge dobrote. Za vesela srca je preskrbljen ples ob godbi 40 pp. Občinski policaj bo skrbel za red in porednež takoj spravi v občinski zatvor, ki bo nalašč zato postavljen. Vabljeni vsi člani in prijatelji Českoslov. naroda. — Knjivna Československe občine v Narod. doma odprta od 1. X. v četrtek od 7. do 8. v nedeljo od 11. do 12.

— Zanimiva predavanja slovenskih in hrvaških čebelarških prvakov so napovedana za shod, ki ga priredi Čebelarstvo društvo za Slovenijo v tovarni »Pekatec« na Glincah v nedeljo od 8. do 13. Vstop prost za čebelarje in nečebelarje.

— Udrženje gledaliških igralcev priredi ob priliki odkritja spominške plošče pokojnega pisatelja M. Pustjara v tork 11. oktobra akademijo v dramskem gledališču. Podrobnosti sledi.

— Na obrtni nadaljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti na Prulah bo ponovno vpisovanje v nedeljo 2. oktobra od 9. do 12. dopoldne. Takoj nato se v ponedeljek prične ob 14. redni pouk.

— Organizacija dipl. tehnikov vabi svoje člane in vse diplomirane tehnike na zborovanje, ki ga priredi v soboto, 1. okt. ob 20. v hotelu Milkli.

— Klub esperantistov v Ljubljani sproča vsem interesantom mednarodnega jezika, da se bo otvoril tečaj v tork 4. okt. ob 19.30 v šentjakovski šoli. Učnina 20 Din mesečno, za dijake 10 Din, brezposelnici so učnine oproščeni.

— Zveza bivših salezijanskih gojencev na Rakovniku bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo 2. oktobra ob 9. na Rakovniku. Vabljeni so tudi tisti tovariši, ki še niso včlanjeni v zvezi.

— Telesnokulturno društvo Atena bo imelo v soboto popoldne in v nedeljo ves dan svoj tradicionalni nabiralni dan za zdravje našega otroka. Hudi so čast in zato podpora tem potrebnejša. Vsakdo naj se oddolži z majhno žrtvijo za preprečitev ortopedski zavod kakor druge socialne namene.

— Zpradajni zavezane osebe opozarja mestno načelstvo na razglas davčne uprave, ki je nabit na deski mestnega načelstva in na mestni deski v Spodnji šiški, naj vložijo prijavo za zgradarino pri davki in uravni za mesto, Vodnikov trg 5, od 1. do 31. oktobra, da se izognejo globi. TI

Ribe in sploh potno jed učasih zaželimo kot med. Da izvrstno tekne mi, to pa Slamič poskrbi.

du je izpoved dr. Engliša, ki je eden največjih narodnogospodarskih strokovnjakov v srednji Evropi, sloveski dokument, ki ima tudi idejno vrednost. — Konjovičeva »Koštana« v Brnu, Brnsko gledališče je uprizorilo opero P. Konjoviča »Koštana«, Brnski in praški listi so približili o tej jugoslovenski operi prav pohvalno oceno. Zdi se, da je izmed vseh dosedanjih, na Češkem uprizorjenih jugoslovenskih opernih del dosegla »Koštana« največje priznanje strokovne kritike. Glasilo jugoslovenskih esperantistov, Jugoslovenski esperantisti so začeli izdajati svojo revijo, ki pa za čudo ne izhaja v nobenem izmed naših »centrov«, marveč v majhnem mestu, v Slavonskem brodu. (Zopet dokaz, da vsaka akcija zavisi od volje nekaterikov, ki jo skušajo izvesti, nikakor pa ne od krajevnih okoliščin). Mesečnik se imenuje »La suda stelo« (Južna zvezda) in ga ureja Franjo Homar. Časopis je dobro urejevan. Doslej so izšli tri številke, ki vsebujejo poleg druzvene kronike precej informativnega gradiva in prevode iz naših literatur. V prvi številki je g. Kozlečar iz Ljubljane objavil »Jutrovo« kritiko jugoslovenske številke budimpeštanske revije »Literatura Monde«. Očitni »Jutrovo« kritika so izzvali v esperantskih vrstah polemiko. V drugi številki je objavljen prevod Askereve balade »Osojski mulec«, ki ga je priredil marljiv prevajalec v esperanto prof. Modrijan, v tretji številki pa je izšel Špicarjev prevod Preradovičevega »Mujeznika«. »La suda stelo« se je lepo vpeljala in utegne postati dobra propagatorica naših interesov v tujem svetu, povsod, kamor sega spretno organizirano esperantsko gibanje.

Od danes naprej

se nahaja Društvena čebelarna (Čebelarsko društvo za Slovenijo) v novih prostorih,

Pražakova ulica št. 13 (vogalna hiša Miklošičeve ceste).

Prodaja kontroliranega medu in vseh čebelarskih potrebščin, 11676

skovine se dobijo pri društvu hišnih posestnikov in po večjih trafikah.

— Vroč jesenski dan. Po hudih deževnih dneh je nastopilo večerj lepo jesensko vreme, o katerem napoveduje dunajska meteorološka postaja, da bo stanovito. Dan je bil prav topel, vendar pa moč sonca že pojenjuje. Zjutraj je termometer beležil +23 stopinj C, a okoli poldnva je termometer na Vodnikovem trgu kazal kar 32 stopinj nad ničlo.

— Ljubljana ima sedaj dve Magirus-estvi. Iz Uima je prejšnji teden prispela velika letstva Magirus za poklicne gasilce. Letstva je povsem železne konstrukcije in dosega višino 33 m. Prostovoljni gasilci so si bili že pred leti nabavili 26 m visoko letstvo Magirus, pri kateri so letve lesene. Ta je še povsem brezhibno uporabna, kar je pred dnevi ugotovil strokovnjak tehnične srednje šole.

— Kovane novice nekateri državni uradi ne sprejemajo v neomejeni višini, dasi je to odredilo finančno ministrstvo, pa se zaradi tega pri mnogih kopijah zaloga kovane drobiža. Združenje trgovcev v Ljubljani je zaradi tega opozorilo osodične činitele na zavračanje kovane denarja v neomejeni višini ter prosilo za nujno od pomoč. Toliko v vednost poslovnim ljudem glede na njihove številne pritožbe. Združenje trgovcev.

Pri ČADU pod Rožnikom

zopet redno vsak teden v petek, soboto in nedeljo 11813

SVEŽE DOMAČE KOLINE.

— V zmoti je pil octovo kislino. Pri posestniku Jerasu v Zgoranjem Tuhinju pri Kamniku so imeli v tork svatbo, ki so jo seveda zalili z rujno kapljico. Posestnik Jeras je segel po stekleničici, o kateri je mislil, da je žganje v njej, a je napravil krepak požirek octove kislino. Prepeljali so ga morali v ljubljansko bolnico, kjer so mu izprali želodec in je že izven nevarnosti.

— Zapletena vinska afera. Pred nekaj meseci se je večerj zagovarjal nek ljubljanski gostilničar in vinski trgovec zaradi pregreška člena 12 vinskoga zakona. Bil je ovaden kletarskemu nadzorstvu, da je na Stajerskem kupil in odpejal v Ljubljano sod šmarnice. Vinski trgovec je v svoj zagovor navedel, da je od neke ljubljanske gospe, lastnice vinograda, kupil večjo množino burgundca, ruianca in silvanca. Pri prevzemu vina ni bil navzoč, temveč ga je brez vsake kontrole vkletil. Ko pa je prišla kontrola, so ugotovili, da je bila v enem sodu šmarnica. Otvadba bo sedaj razširjena tudi na prodajalco vina. Domnevajo, da je bil dotični sod podtaknem. Razprava je bila preložena, da uvede državno tožilstvo tudi proti lastnici vinograda preiskavo.

— V preiskovalne zapore deželnega sodišča je bilo zadnje dni privedenih več zločincev. Orožniki iz Kamnika so pripeljali v Ljubljano dva kolesarska tatova in sicer brezposelnega kuharja Štefana Daljaka in brezposelnega zidarja Jožeta Huljava, oba italijanska državljanja iz Grgarja pri Gorici. Litjski orožniki so privedli v preiskovalne zapore dve ženski, obe omeženi in osumljeni nekega delikta. Policija je izročila sodišču natariko, ki je v neki gostilni olašala nekemu gospodu denarnico za 3000 Din.

— Naglo izsleden prodajalec »zlatih« prstanov. Poročilo smo večerj, da se je v mestu pojavil neki 39 letni možki, ki je ponujal navadne medeninate prstane za zlate in je osleparil več strank. Policija ga je izsledila v osebi Ivana V., bivšega prodajalca sladoleda. Mož je priznal z izgovorom, da jih je prodajal največ po 20 do 30 Din in da se drugače ni vedel preživljati.

— Prijet pustolovec. Na poljejo je prišlo zadnje čase več prijav, da se je oglašil v posredovalnicah za službe neki možki, ki je iskal lepe in brhke služkinje ter naročil, naj mu jih pošljejo razne hotele. Gre za bivšega agronoma Alojzija G., ki policija sumi o njem, da se menda tajno peča z vrnostvom ali pa da celo kupuje in tako. G. ima na vesti tudi razne druge pregrehe, tako je od raznih oseb izvalil manjše zneske na račun svojega bančnega konta, ki baže znaša 60.000 Din, a denarja ne more dvigniti. Izdal je se je povsod drugače, enkrat za inženjerja, drugič za profesorja. Alojzija G. so obdržali v zaporu, da policija pojasni nekatere njegove sumljive manipulacije.

— Tatvine koles. V tork so bila spet ukradena tri kolesa in sicer eno monterju Ivanu Slugi izpred hiše št. 2 na Sv. Petra cesti, drugo trgovskemu pomočniku Petru Novaku iz veže hiše št. 11 na Starem trgu, tretje pa mesarju Antonu Sachmeistru izpred poslopja državnega urada na Vodnikovem trgu. Novakovo in Sachmeistrovo kolo sta bili zamkni »Eskak« in vredni po 900 Din. Slugno kolo pa je zamkne »Puch« in vredno 550 Din. — V tork popoldne je našel strugar državne železnice France Zagar na Sv. Jerneja cesti pred hišo št. 47, damsko kolo, zamkne »Diana«, bilo je najbrž ukradeno. Dobi se na policiji.

— Tatvina vrtalnega stroja. V noči od ske hranilnice v Gresorčičevi ulici vionj v zabor za orodje in odnesel 4500 Din vreden vrtalni stroj, last tvrdke Weib in Čopovi ulci. Vrtalni stroj je popolnoma nov, zamkne »G F Vrtalni Nürnberg«. V zaboru je bil še en vrtalni stroj, ki ga je pa tat pustil na miru, ker je star in izrabljen.

— Tatvina zlatnine. V St. Vidu nad Ljubljano stanuloči posestnik Mariji Habetovi je poznan tat odnesel več zlatnine in skupni vrednosti 1700 Din. Zasludujejo ga orožniki.

— Plesna šola TKD Atene. Vpisovanje v razne tečaje za ritmično gimnastiko in ples bo v ponedeljek v tork 4. oktobra

od 18. do pol 20. v beli dvorani Uniona. Tečaj: 1. Plesni tečaj za same deklice, 2. družabni tečaj, 3. ritmična gimnastika za otroke 4. ritmična gimnastika za dame, poučuje vse gđe. Maša Slavčeva, 5. ritmična gimnastika, šola Mensendieck, poučuje gđe Hana Pakjova, 6. ritmična gimnastika, poučuje ga. Katja Delakova.

— Otvoritev plesne šole trgovskih nametencev ZPNJ bo v soboto 1. oktobra zvečer v veliki dvorani hotela Union. Jazz band »Sony boy«. Plesni mojster gospod Jenko. Vstop proti vabilu.

— Društvo »Treznost« bo imelo redno sejo v Narodni kavarni drevi ob pol 20.

— Našel se je dežnik v »Zvezdi«. Naslov najditelja v uredništvu »Jutrac«.

Iz Celja

— Odlikovanje. Pri predavanju, ki ga je imel g. inž. Stefan Menzig, predsednik strokovne zveze avstrijskih tovarniških gasilnih društev na Dunaju, v sredo zvečer v prostorih celjskega gasilnega društva ob udeležbi okrog 100 gasilcev iz Celja in okolice, je podstarosta JGZ g. Vengust izročil g. inž. Menzigu diplomo častnega članstva Jugoslovenske gasilske zveze.

— Francoski kroček v Celju bo otvoril poleg začelnega in nadaljevalnega tudi II. terarno - konverzacijski učni tečaj francoske jezika za odrasle. Ta tečaj bo odprt v ponedeljek 3. oktobra ob 18.15 v pritličju meščanske šole. Ob tej priliki bodo tudi sprejemale prijave.

— Celjski občinski svet bo imel drevi ob 6. prvo redno sejo po počitnicah. Na dnevnem redu bodo poročila odsekov in volitev uravnega odbora Mestne hranilnice.

— Slavnostno zborovanje OPEST v Celju. Organizacija praktičnih elektro in tehničnih društev v Ljubljani bo imela ob petletnici združitev organizacij absolventov elektro in strojne delovodske šole v nedeljo 2. oktobra ob 11. dopoldne slav. nastaj občni zbor v hotelu »Evropa« v Celju. Po občnem zboru bo skupno kosilo, po kosilu izlet na Stari grad.

— Šola Glasbene Matice v Celju sprejema še nadalje nove gojence za vse godbene in orkestralne instrumente ter za solistično petje. Teoretični pouk v glasbeni diktatorni in pevski vaje se bodo pričele v oktobru in se bodo vršile posebej. Prijave sprejema ravateljstvo zavoda. Slomškova trz 10.I, nasproti župne cerkve.

— Nabavljala združenja državnih nametencev v Celju bo imela v soboto 1. okt. ob 20. izredni občni zbor v svojih prostorih v Prešernovi ulici. Na dnevnem redu bo izpreremba pravil in najem posojila za nabavo kuriva.

— Važno za vse kolesarje. Mestno načelstvo v Celju poziva po nalogo poveljnika celjskega vojaškega okrožja vse lastnike koles (biciklov), ki stanujejo v območju mestne občine celjske, da prijavi kolesa najkasneje do 15. oktobra med dopoldanskimi uradnimi urami pri vojaškem referatu mestnega načelstva v Celju zaradi vpisa v zaderno evidenčno knjigo. Lastniki morajo prijavitiv svoja kolesa sami osebno in prineseti s seboj podatke o znamki in številki. Nevednost o tem pozivu ne opravičuje.

— V celjski bolnici je umrla v sredo 27 letna rudarjeva žena Neža Sadarjeva od Sv. Krištofa nad Laškim. Blag ji spomin!

— Mestni kino bo danes ob 20.30 zamkraj predvajal izvrstno kriminalno dramo »13. porotnik« in dva zvočna žurnala.

Iz Maribora

— Naročniki in inserenti se obveščajo, da poslujeta uprava »Večernika« in mariborska podružnica »Jutrac« že v svojih novih lokalih v Gosposki ulici št. 11-1.

— JČ liga in Brno: Mariborska JČ liga je v dogovorih s svojo posestrimo JČ ligo v Brnu, da pošlje slednja slavnostnega govornika k proslavi 1. državnega praznika, ki se bo vršila v Mariboru dne 30. oktobra. Kot govornik bo prišel univerzitetni profesor inž. G. Filkula, kar bo letošnja slavnost čestkega »28. Hina« izredno povzdignilo.

— Potreba poučnih izletov je nepotla tudi Društvo zasebnih in avtonomnih nametencev v Mariboru, da je sklenilo prirediti za svoje članstvo poučen izlet v Ptuj, ki bo v nedeljo 9. oktobra. Odhod bo ob 13. z avtobusom s Kralja Petra trga. Tamošnje znamenitosti, grad, rimske izkopnine, muzej in vse ostalo bo tolmučil znani strokovnjak, sodni svetnik g. dr. Vladimir Travnar. Zadevne prijave za izlet sprejema uprava »Jutrac« in »Večernika« v Gosposki ulici 11/1, dalje knjižarnice Tiskovne zadruge na Aleksandrovi cesti 13 in pa društvena pisarna. Izlet bo le ob zadostni udeležbi in ob lepem vremenu, sicer bo preložen.

— Na 31. občnem zboru Društva jugoslovenskih akademikov je bil izvoljen nastopni odbor: predsednik Drago Sever, I. podpredsednik Slavko Janc, II. podpredsednik Tone Grmek, 4. tajnik Vlado Volc, II. tajnik Drago Trbnik, I. blagajnik Karol Štefin, II. blagajnik Marjan Lino, arhivar Valter Pipan, gospodar J. Majer, revizorja Rado Koplč, in Julij Gorup. Občni zbor je izrekel zahvalo za naklonjenost časopisju, predvsem pa redakciji »Večernik« in

Razvedrilo, okrepčilo, vsoga dobrega obilo nudi »Daj — Dame« ti izbrano, če priromal boš v Ljubljano.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani: Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažnost, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

29. septembra. Ljubljana 7, 769.0, 16.0, 90 mirno, megla, —; Maribor 7, 768.6, 15.0, 90, mirno, jasno, —; Zagreb 7, 768.8, 17.0, 80, E4, 9, —; Beograd 7, 767.6, 18.0, 70, mirno, jasno, —; Sarajevo 7, 768.4, 16.0, 70, E1, jasno, —; Skopje 7, 766.5, 20.0, 60, mirno, jasno, —; Split 7, 764.0, 26.0, 50, E4, 1, —; Kambor 7, 763.2, 24.0, 70, mirno, 1, —; Rab 7, 766.2, 23.0, 60, mirno, 6, —; Temperatura: Ljubljana 23.0, 15.0, Maribor 22.0, 15.0; Zagreb 27.0, 16.0; Beograd 32.0, 16.0; Sarajevo 30.0, 13.0; Skopje 34.0, 10.0; Split 34.0, 19.0; Kumbor —, 22.0; Rab —, 21.0. Sonce vzhaja ob 5.54, zahaja ob 17.50. Luna vzhaja ob 4.42, zahaja ob 17.18.

mariborski redakciji »Jutra«, ki sta bil društvo pri objavah v vsakem pogledu na roko.

— Mariborski in okoliški gg. zdravniki, zlasti člani Sokolskih društev, ki bi hoteli opravičiti 1. in 2. oktobra o prihodnji župniški lahkoatletski tekem na telovadnici mariborskega Sokola I. zdravstveno službo. se naprošajo, da blagovoljivo sporočijo to nemudoma župni upravi Mariborske sokolske župe s točno navedbo datuma, kdaj so pripravljene prevzeti zdravstveno službo.

— Mariborski zasebni nameštenci, ki so člani Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, se obveščajo, da imajo tudi oni pravico do zdravljenja v novem najmodernejšem opremljenem društvenem sanatoriju v Ljubljani, ki je bil pred dnevi svečano otvorjen pod imenom »Slajmerjev dom«. Ker pa se mnogo mariborskih zasebnih nameštencev ni včlanjenih v omenjenemu društvu, oziroma dosedanjim članom niso še vsi v višjem zavarovalnem oddelku, priporoča Zdrženju trgovcev v Mariboru dodatno višje zavarovanje, ki stane vsak mesec le še 20 Din doplačila in opravičuje zavarovanja in njegove svojce do zdravljenja v II. namestju v III. razredu bolnice ali lastnega sanatorija.

— Gradbeno gibanje. Trinadstropno stanovanjsko hišo bo zgradil elektrotehnik g. Rečnik poleg Berančičeve hiše na Kralja Petra trgu. S temeljnimi deli so že pričeli in bo zgradba do zime pod streho. V kratkem bo začela obratovati v Melju nova tovarna svila, ki se bo imenovala »Jugoslavica«. Zgrajena bo ob Meljski cesti, Gubčevi in Principovi ulici.

— Nad 400 vagonov sadja so letosnjo sezono izvozili samo s postaje Pesnica. Pretežna večina vagonov je bila poslana v Nemčijo, pa tudi v druge države, nekaj pa tudi v Banat. Ker se je pojavilo v Slovenskih gorah več kupecov, so se cene sadja zopet nekoliko izboljšale.

— Policijska kronika. Včeraj je policija prejela 22 prijav in aretirala 5 oseb, in sicer Franca C. in Antona D. zaradi beračenja, Adolfa W. zaradi razgrajanja, Heleno K. zaradi tajne prostitucije in Ivana V. zaradi nečistega delanja.

— Nočni vlom v gostilno. V noči od nedelje na ponedeljek so neznanji vlomilci po končani veselici vlomili skozi kinematografsko dvorano v tobočino Spurjeve gostilne v Studencih. Od tam so prišli v kuhinjo, kjer pa niso našli zaželjenega plena v gotovini ali drugih vrednotah. Odnegli so le 13 namiznih prtov, nekaj krožnikov, več posod in 40 gramofonskih plošč. Škoda znaša okrog 1500 Din.

— Civilno poroko sta sklenila v torki pri mestnem magistratu novinar g. Adolf Jelen in zasebna uradnica gđe Olga Turčeva. Prišli sta bili novinar g. Viktor Eržen in odvetnik dr. Avgust Reisman.

— Nabavite si nemudoma srečke 1. razreda novega 25. kola državne razredne loterije. Zrobanje bo že v nekaj dneh.

Z Jesenie

— Pevsko-orkestralni koncert priredi Narodno železniško pevsko društvo »Sloga« v soboto 1. oktobra ob 8. zvečer v dvorani Sokolske doma na Jesenicah. Zbor, ki šteje preko 50 pevcev in pevka, bo izvajal narodne in moderne skladbe s spremljevanjem simfoničnega koncerta. Pevske točke bo dirigiral G. Sredenski, pevsko-simfonične pa g. Mirko Klemenčič. Vabljeni vsi!

Iz Kamnika

— Karambol avtomobila z voznikom. Pred železniškim križiščem na cesti, ki drži iz Duplice proti Mengšu, je v soboto zvečer tovorni avto, ki je vozil iz Mengša proti Kamniku, zadel ob dovprežni voz, ki je prihajal v nasprotni smeri. Karambol se je zgodil v istem času, ko je vozil proti križišču večerni kamniški vlak. Avtomobil je podrl na tla enega obeh konj in ga tako močno poškodoval, da so ga morali ubiti. Tudi avto je bil nekoliko poškodovan. Nesrečo je gotovo zakrivila okolnost, da je vladala v tem času že globoka tema. Ker so proti križišču hitela od treh smeri kar tri vozila, vlak, avto in voz, sta gotovo voznik in sofer pazila bolj na vlak kakor pa na cesto pred seboj.

Iz Novega mesta

— Lepega poslovilnega večera je bil v torki zvečer v hotelu »Metropol« deležen bivši direktor gimnazije g. Ivan Maselj. Na poslovilnem večeru, ki so ga priredili stanovski tovarniki, je bilo izrečenih več lepih govorov o zaslugah g. direktorja za vzgojo mladine in splošno prosvoto. G. ravnatelj Maselj se sli s svojo rodino v Ljubljano da bo tam žival svoj zaslužni pokoj.

— Požar v Malen Orehku. V ponedeljek ponoči je na še nepojasnjen način nastal ogenj v zidani posestniski hišici na Brezovici. Na pomoč so prihitali gasilci iz Stopič, ki pa zaradi pomanjkanja vode pri največji vneti in požrtvovalnosti niso mogli oteti zidanice, ki je pogorela do tal. V njej je zgorelo tudi precej posode in drugih naprav, poleg vsega tega pa so še rado vedneži, ki so od vseh strani prihitali po nesreči, napravili velike škodo v vinogradih.

— Kino Narodni dom predvaja v soboto in nedeljo film »Zena brez strahu«.

Iz Trbovelj

— Predavanje o pomenu in namenu protituberkuloznega dela je imel v ponedeljek popoldne v Dejavskem domu g. dr. Jensterle. Predavanje je bilo zelo zanimivo in tudi dobro obiskano, ker je ta bolezen ravno pri nas močno razširjena. G. predavatelj je tudi navedel vzroke močnega širjenja te bolezni, ki so pred vsem socialnega značaja. G. doktor je navedel obrambna sredstva ter ukrepe, ki sta jih v tem pogledu izvedla krajevna protituberkulozna liga in protituberkulozni dispanzer, ki deluje že 2 meseca. G. predavatelj je žel za svoja izvajanja burno odobravanje.

— Srečke državne razredne loterije se dobijo v podružnici »Jutra«. Nabavite si jih, dokler so še na razpolago. Zrobanje bo v nekaj dneh.

Iz Ljutomer

— Pri belem konjičku. Dramski odsek Sokola pripravlja veseloigro »Pri belem konjičku« s pevskimi točkami. Orkester bo pomnožen s nekaterimi odličnimi godbeniki. Prva predstava bo v nedeljo 2. oktobra ob 15. druga pa 9. oktobra.

— Sadna trgovina v srežu je v zadnjih tednih nekoliko oživela. Oglasili so se interese iz Češkoslovaške in Nemčije. Tudi cena se je izboljšala in se plačilo na primer kanadke po 1,30 do 1,50 Din za kg. Prodanih je bilo tudi nekaj veonj, paru,

namiznega grozdja. Mošt portugalke se že prodaja in so mu cene kolikor toliko primerne.

Iz Ptuj

— Uradni dnevi pri meroizkusnem uradu za mesec oktober so določeni na 24., 25., 26., 27. in 28.

— Brezposelne osebe, ki so vložile pri borzi dela v Mariboru prošnje za podporo, pa podpore še niso dobile, odnosno je še niso dobile izplačane v celotni znesku, poziva mestni magistrat, da se čimprej javijo pri mestni upravi v Ptuj.

— Prijave za odmero zgradarine, in sicer za vsako zgradbo posebej, je treba vložiti pri davčni upravi od 1. do 31. oktobra.

Iz Gornje Radgone

— Odbod narodnih delavcev. Jutri odide od nas dolgoletni vodja tujašnje obmejne veterinarske postaje višji veterinarski svetnik g. Fran Lobnik na novo službeno mesto k sreskemu načelstvu v Gornji grad G. Lobnik si je v naši obmejni trdnjavi kot nacionalni delavec pridobil mnogo zaslug. Deloval je v vseh narodnih in drugih društvih. Takoj po ustanovitvi Sokola je bil starosta od leta 1921. do 1924., pozneje pa član odbora. Bil je tudi vnet delavec pri podružnici CMD. G. Lobnik je vsa jušstva podpiral tudi gmotno. — Leta 1927. si je izbral družico gđo. Nado, rojeno M'hešičevo, ki je učiteljeva na tukajšnji osnovni šoli. Zredno vrsto let in ki je prav tako vnet zadržan in društvena delavka. G. Lobnik pa je bil tudi kot veterinar splošno priljubljen in priznan strokovnjak v vsem okraju. So-

deloval je nekaj let tudi v trškem občinskem odboru in bil dozdaj član ravnateljstva tukajšnje Občinske hranilnice. — Oba posloviljoča se narodna delavca bomo ohranili v trajnem in hvalčnem spominu in jima želimo na novem mestu enake priljubljenosti, kakršne sta bila deležna pri nas.

Iz življenja na deželi

MIRNA. V nedeljo 2. oktobra bo priredil Sokol igro »Pri belem konjičku« pod spretno roko našega Lipovca, združeno s trganjem grozdja na poseben način, na kar še posebej opozarjamo. — Po dolgem času smo dobili novo učno moč v osebi gđe. Romane Zarnadove. Upamo, da bo v kratkem imenovan tudi šolski upravitelj, katerega čakamo že leto dni.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM. Krajevna organizacija JRKD priredi v nedeljo 2. oktobra po prvi maši na trgu javen shod, katerega se udeležijo več poslancev in drugih osebosti. — Istega dne popoldne bo imel Sokol na vrtu brata Reclja trgatve za zaključkom kegljanja na dobitek. — Vpisovanje v trgovsko obrtno nadaljevalno šolo bo v nedeljo 2. oktobra od 8. do 10. — Nekateri nestrpnosti so že pričeli trganje grozdja. Prav bi bilo, da bi to prepričilo oblastvo Kislega vilo, ne bo zadrževal kupoval.

— VUZENICA. Podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva priredi od 2. do 9. oktobra v prostorih g. Mravljaka Emerika sadni ogled. Vabimo nakupovalce ter izvoznike sadja.

Gospodarstvo

Privatni kliring z Avstrijo

Tako v Avstriji kakor tudi v Jugoslaviji vlada v poslovnih krogih nezadovoljstvo zaradi poslovanja jugoslovensko-avstrijskega kliringa. Avstrijska trgovina se že pretežno razvija v privatnem kliringu, odn. na podlagi kompenzacij. Avstrijski izvozniki lahko v privatnem kliringu vnovič svojo izvozno devizo z ašijem (od 10—20%) in dejansko dobi potem toliko šilingov, kolikor ustreza inozemski notaciji avstrijske valute. Ta razvoj je dovedel do tega, da so danes izvozniki onih držav, s katerimi Avstrija nima popolnih kliringskih pogojev, na boljšem, ker pridejo prej do plačila, kakor pa izvozniki iz držav, ki imajo z Avstrijo redni kliring. Tudi avstrijski izvozniki lažje izvažajo v države, s katerimi Avstrija nima rednega kliringa, ker glede na ašijo za izvozno devizo lažje konkurirajo. Te nevedčnosti so posledica obracunavanja obojestranskih obveznosti po fiksno določenem tečaju. Čeprav jugoslovensko-avstrijski kliring jugoslovenskega izvoza v Avstrijo ne ovira preveč, mora vendar naš izvoznik dolgo čakati na svoj denar, akoravno je avstrijski kupec položil odgovarjajoči znesek šilingov na kliringški račun. Ti zneski se v kliringu izplačajo našim izvoznikom namreč le v toliko, kolikor naši izvozniki avstrijskega blaga vplačajo v dinarjih na kliringški račun pri naši Narodni banki. Naraščanje takega salda pri avstrijski Narodni banki je seveda tudi v narodno-gospodarskem pogledu v škodo za našo državo, ker pomeni ta saldo nelikvidno dobroimetje naših izvoznikov v Avstriji, ki z njimi ne morejo razpolagati.

Da se ti nedostaki kolikor toliko odpravijo, smo sedaj, kakor smo že poročali, tudi mi uvedli privatni kliring z Avstrijo, ki je že predviden v kliringški pogodbi. Tozadevni odlok finančnega ministra omogoča jugoslovenskemu dolžniku, da lahko svoj dolg za uvoženo avstrijsko blago plača na ta način, da kupi na borzi (v Ljubljani, Beogradu in Zagrebu) terjatve jugoslovenskih izvoznikov v Avstriji, in sicer po tečaju, ki ga svobodno in sporazumno določita prodajalec in kupec. Seveda je pri tem potreben enak sporazum med avstrijskim uvoznikom jugoslovenskega blaga in avstrijskim izvoznikom v Jugoslavijo. Na podlagi bornih zaključnic se mora potem likvidacija izvršiti preko pooblaščenih bank.

Ker bi pa v primeru, da se večina prometa med Avstrijo in Jugoslavijo prenese na ta privatni kliring, dosedanje terjatve naših izvoznikov v rednem kliringu postale bi šah nelikvidne, določa odlok finančnega ministra, da smejo naši uvozniki poravnati v privatnem kliringu le 80% svojih obveznosti, ostalih 20% pa morajo vplačati kakor doslej v rednem kliringu. Iz teh vplačil naj se potem polozoma izplačajo one terjatve naših izvoznikov, za katere je avstrijski uvoznik izvršil vplačilo pri avstrijski Narodni banki. Obracunavanje teh 20% pa se seveda vrši še nadalje po paritetnem tečaju. Naredba nadalje določa, da drug način plačila kakor v rednem in privatnem kliringu ni dovoljen. Glede praktične izvedbe privatnega kliringa so še nekatere nejasnosti in ovire. Zato je bila te dni v zagrebški borzi konferenca interesentov (bornih senzalov in disponentov bank), na podlagi katere je poseben ožji odbor sestavljal podrobne predloge za izvajanje tega privatnega kliringa.

Točenje vina lanskega pridelka

Kraljevska banska uprava v Ljubljani je izdala vsem sreskim načelstvom (pod VIII. št. 4204/13 z dne 16. IX. 1932) okrožnico glede prodaje vina po 5 in 10 litrov. Ta okrožnica pa ni povsem jasno stilizirana. Sreska načelstva so dala te okrožnice brez kakršnihkoli pojasnil vsem županstvom, orožniškim postajam in oddelkom finančne kontrole v vednost. Med vinogranarstvom je seveda nastalo precejšnje razburjenje, ker so nekateri okrožnico tolmačili tako, da bi morali vinogranariki pri prodaji plačevati točno ali trošarinsko takso. Kot predsednik Vinarskega društva za dravsko banovino sem se obrnil na merodajno mesto za pojasnilo. Povedali so mi, da je za prodajo vina v smislu trošarinskega zakona po 5 in 10 litrov vina lastnega pridelka potrebno dovoljenje sreskega načelstva v smislu § 437 obrtnega zakona. Ta dovoljenja morajo sreska načelstva takoj izdati. Prošnjo je kolkovati s 5 Din, položiti pa je treba kolek za 20 Din s potrdilom občine, da ima prošilec svoj vinograd in tako tudi vino lastnega pridelka. Tožilne ali trošarinske takse ni treba plačati. Potrebno bi bilo, da vsa službena mesta dobe točna pojasnila glede prodaje vina po 5 in 10 litrov.

Novo Petovar, narodni poslanec.

Gospodarske vesti

— Anglija in Francija sta konvertirali za preko 600 milijard Din državnih dolgov. Kakor poročajo iz Pariza je velika francoska konvencija 5, 6 in 7 odstotnih državnih

posloplju postale Prevalje in strehe objekta št. 1 v stari koloniji Maribor. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

— Prodaja odpadkov. Dne 15. oktobra se bo vršila pri III. oddelku Zavoda za izdelavo oblačil za vojsko v Zagrebu licitacija glede prodaje raznih odpadkov od sukna, usnja, železa, pločevine itd. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

— Dobave. Prometno-komercialni oddelk direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 4000 kg repičnega olja (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.) Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 10. oktobra ponudbe glede dobave 300 m jamskega kablja. (Pogoji so na vpogled v Zbornici za TOI.)

— Dobave. Direkcija državne železarnice Vares-Maidan sprejema do 5. oktobra ponudbe glede dobave 350 plošč pločevine; do 12. oktobra pa glede dobave 2000 kg železa, 50 komadov steklenih tuljcev ter glede dobave svedrov. Direkcija državne rudnika Kakanj sprejema do 6. oktobra ponudbe glede dobave 6000 kg sladkorja, do 13. oktobra pa glede dobave 2000 kg jedilnega olja. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 10. oktobra ponudbe glede dobave 350 kg cilindrskega olja, 300 kg strojnega olja, 700 kg vulkanskega olja in 200 kg tovnine masti. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.)

Hmelj

Zalec, 29. sept. Zelo živahno povpraševanje pri prav čvrsti tendenci. Nekaj maleza je bilo prodano po 17 do 19 Din (izbrano blago po 20 Din in čez). Hmeljarji so rezervirani, ker zahtevajo več. Neprodanih je še kakih 1000 met slolov.

Borze

29. septembra. Na ljubljanski borzi so devize Newyork, London in Praga ponustile, dočim so devize Amsterdam, Berlin in Bruselj za malenkost čvrsteje.

Na zagrebškem deviznem tržišču so državne vrednote za nekaj točk nazadovale. Do zaključkov je prišlo samo v Voini škodi, ki se je trčevala za kaso po 173 in 178 ter v 7% Blairu po 41.

Devize

Devize: Amsterdam 2309.57—2320.93 Berlin 1365.69—1376.49. Bruselj 798.57 do 802.51. Curih 1108.35—1113.85. London 198.17—199.77. Newyork ček 5727.70 do 5755.96. Pariz 225.29—226.41. Praga 170.01 do 170.87. Trst 294.46—296.86.

Zagreb. Amsterdam 2309.57—2320.93. Berlin 1365.69—1376.49. Bruselj 798.57 do 802.51. London 198.17—199.77. Milan 294.46 do 296.86. New-York kabel 5721.44—5749.70. New-York ček 5699.44—5727.70. Pariz 225.29 do 226.41. Praga 170.01—170.87. Curih 1108.35—1113.85.

Curih. Pariz 20.8050. London 17.91. New York 518.75. Bruselj 72.05. Milan 26.8050. Madrid 42.45. Amsterdam 208.40. Berlin 123.40. Stockholm 92. Oslo 90.25. Kobenhavn 93. Sofia 3.74. Praga 15.35. Varšava 58.13. Bukarešta 3.06.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Voina škoda 172—174, za oktober-november 176 bl. za dec. 173—174. 7% investicijsko posojilo 49 do 50, 7% Blair 41—41.50, 8% Blair 46 bl. 7% posojilo Drž. hip. banke 46.50 den., 6% begluške 34 bl., bančne vrednote: Narodna banka 4200 bl., Priv. agrarna banka 226 bl.

Beograd. Voina škoda 172.50 zaklj. za dec. 176 den., 7% investicijsko posojilo 50.50 zaklj., 6% begluške 33.25, 33.50 zaklj., 7% posojilo Drž. hip. banke 46.50 den., Narodna banka 4000 bl., Priv. agrarna banka 224 zaklj.

Dunaj. Staatseisenbahnes. 17.70. Trbovlje 22.35. Alpina-Mont. 13.05.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Chiego. 29. sept. Začetni tečaji: Pšenica: za sept. 52.875, za dec. 54.625, za maj 59.50. Koruza: za dec. 28.25, za maj 33.375. Oves: za dec. 17.75, za maj 20.375. Riž: za dec. 36.

+ Winnipeg. 29. sept. Začetni tečaji: Pšenica: za okt. 50.125, za dec. 62.50, za jan. 58.625.

+ Ljubljanska borza (29. t. m.) Tendence za žito čvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plačljivo v 30 dneh): sresmska, 76 kg po 187.50—190, baška, 76 kg po 190—192.50, sresmska stara 78 kg po 192.50—195, baška stara, 79/80 kg po 197.50—200; moka (slov. postaja, plačljivo v 30 dneh): baška 20c po 310—315, banatska 20c po 320—325; koruza (slov. post., plačlj. v 30 dneh): baška stara po 145—147.50, nova, umetno sušena po 110 do 112.50.

+ Novosadska blagovna borza (29. t. m.) Tendence slaba. Promet 62 vagonov. Pšenica (nova 76 kg): baška, okol. Novi Sad, okol. Sombor, srednjebaška, gornjebaška 137.50—140; baška notiska, baška ladja Tisa, ladja Begej 140—142.50; gornjebašatska 132.50—135; banatska, pariteta Vršac 190—192.50; sresmska 137.50 do 140. Ječmen: baški, sresmski, 64/65 kg 90—95. Koruza: baška 90—92, baška okol. Sombor 91—93, banatska 87—89, sresmska 91—93, sresmska par. Vršac 92—94. Moka: baška in banatska 20c in 20c 225 do 235; 20c 207.50—215; 20c 185—195; 20c 155 do 165; 20c 135—145; 20c 82.50—86.50. Otrobi: baški in sresmski, v jutastih vrečah, 57.50 do 60; banatski, v jutastih vrečah, nov. beli 52.50—55. Fižol: baški in sresmski, novi, beli 102.50—107.50.

+ Budimpeštanska terminska borza (29. t. m.) Tendence prilazna. Pšenica: za okt. 12.52—12.54, za marec 13.86—13.87, za maj 14.45; riž: za okt. 7.80 den., za marec 9.12 do 9.14; koruza: za maj 8.50—8.60.

ZIVINA.

+ Mariborski seljani za živino. Na tukajšnji seljani za živino je bilo 27. t. m. pri-gnanih 428 glav živine, in sicer: 11 konj, 16 bikov, 115 volov, 271 krav in 15 telet. Kupčija na seljnu je bila prav živahna. Prodanih je bilo 311 glav; proti zaključku seljma so se pojavili tudi inozemski kupci, ki so kupili 111 glav za izvoz v Italijo. Popovčne cene za kg žive teže so bile: debeli voli 2.50 do 3.50 Din, podbeli 1.50 do 1.75 Din, volji za reio 1 do 1.50 Din, bikji za klanje 2 do 2.75 Din, debele krave 1.50 do 2.50, plemenske krave 1.25 do 1.50 Din, krave za klobase 1 do 1.25 Din, možne krave 1.25 do 1.50, breje krave 1.25 do 1.50 dinarja, mlada živina 2.50 do 3.75 Din in teleta 3 do 4 Din. Mesne cene so bile na-

2 ODOLOM si ohraniš zobe zdrave ter razkužuješ m ustno in vratno duplino.

slednje: volovsko meso I. vrste 8 do 10 dinarjev, II. vrste 6 do 8 Din za kg, bikovo in kravje meso 4 do 5 Din, teletina I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 Din, sveža svinina 10 do 14 Din. Cene živine in mesa se od zadnjega sejma niso izpremenile.

Radio

Izvlaček iz programov

Petek 30. septembra LJUBLJANA 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Cas. plošče, borza, — 18: Plošče. — 18:30: Prenos opere »Trietan in Isolda« z Dunaja. — 22:30: Cas, poročila.

Sobota 1. oktobra. LJUBLJANA 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Cas, plošče. — 18: Salonski kvintet. — 19: Gimnastične vaje. — 19:30: Zabavni kotiček. — 20: Leharjev večer. Pojeta gđe Majdičeva in g. Banovec, spremlja orkester »Triglava«. — 21:30: Fantje na vasi. — 22: Cas, poročila.

BEograd 12:06: Radio-orkester. — 17: Lahka godba. — 19: Operne arije. — 19:30: Drama. — 20:40: Koncert kraljeve garde. — Prenasjanje tujih postaj. — ZAGREB 12:30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Trgatev na Hrvaškem. — 21: Jugoslovanski večer. — 22:40: Godba za ples. — PRAGA 19: Prenos iz Brna. — 20:25: Spoivoira. — 22:20: Mešan program. — BRNO 19: Humor. — 19:25: Godba na pihala. — 19:55: Vojaške pesmi. — 20:25: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 19: Nabožna glasba. — 20: Orkestralni koncert. — 21:10: Nadaljevanje koncerta. — 22:05: Chopinove klavirske skladbe. — Godba za ples. — DUNAJ 11:30: Koncert orkestra. — 15:30: Klavirski koncert. — 18: Orkester mandolin. — 19:55: Glasbene novitete. — 20:45: Sluhovigra. — 22:15: Lahka godba orkestra. — BERLIN 20: Mešan berlinski program. — Plesni večer. — KÖNIGSBERG 19: Bachove klavirske suite. — 20: Mešan glasbeni program. Plesna glasba iz Berlina. — MOHLACKER 20: Pevski večer. — BUDIMPEŠTA 17:30: Godba na pihala. — 19:15: Lahka glasba. — 20:15: Mešan program. — 21: Koncert ciganske kapele. — Godba za ples. — RIM 17:30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20:45: Italijanski operni večer.

Repertoarji

Drama.

Začetek ob 20. Petek, 30.: Roksi. Red C. Sobota, 1. okt.: Zločin in kazen. Red D

Opera.

Začetek ob 20. Petek, 30.: zaprt. Sobota, 1. okt.: Fra Diavolo. Premijera. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20. Sobota, 1. oktobra: Za narodov blagor. Otvorivena predstava. Nedelja, 2.: Zvedave žene. Premijera.

»Marije, Pagnolova igra v 6 slikah« »Marije« je bila pripravljena koncem lanske sezone za začetek letošnje. Lani je imela samo eno predstavo. Letos pa gre delo, ki je izredno zanimivo v režiji dr. Gavelle odnosno g. Krefta v repertoar. Naslovno vlogo igra g. Jan, v ostalih vlogah nastopajo ga. Vida Juvanova, ga. Polonca Juvanova, ga. Rakarijeva, ga. Gabrieljeviča in gđe. Slavčeva. Dalje gg. Kralj, Cesar, Lipah, Sancin, Zeleznik, Jerman, Plut, Potokar in Murgelj. Predstava je izven abonmaja.

Nadaljnje novitete v ljubljanski drami. Ljubljanska drama pripravlja za mesec oktober naslednja dramska dela: O' Neillovo dramo Gostas ter brest, dalje Ibsenovo dramo Stran Inger, Zuckmayerjevo komedijo Veseli vinograd in izvirno mladinsko igro Sreč igrač.

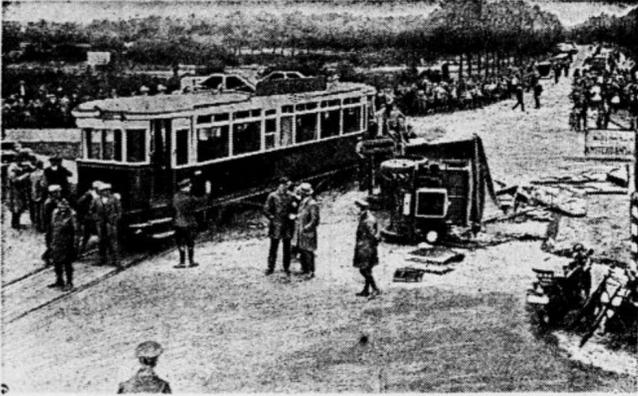
Auber: Fra Diavolo. V soboto 1. oktobra bo v operi druga premijera letošnje sezone. Poje se Auberjeva opera Fra Diavolo. Naslovno vlogo poje g. Gostič, lastnika Lorenza g. Banovec, krcmarja Mateja g. Marjan Rus in njegovo hčerko Zerlino ga. Ribičeva. Opera je nastudiral kapelnik Nefat. Zrežiral g. Bratko Kreft, inscenciacijo je napravila po osnutkih g. Uljanišičeva gledališka slikarna. Premijera je izven.

Najboljšo komično opero vse svetovne glasbene literature Sevilskega brivca vprizori naša opera tudi v letošnji sezoni. Prva predstava bo v nedeljo 2. oktobra kot izven predstava po znižanih opernih cenah. Naslovno vlogo brivca poje g. Janko Rosino ga. Popovičeva, Almavivo g. Banovec, v vlogi don Basillija nastopi zopet g. Julij Betetto, ki je v tej vlogi v resnici nedosežen. Velikokrat jo je že izvajal na našem odru, vselej z velikim uspehom, tako v pevskem, kakor tudi v igralskem pogledu. Dona Bartola poje g. Zunan, ki je tudi izvrsten v tej vlogi. V ostalih vlogah nastopajo ga. Spanova ter gg. Perko in Skabar. Onero dirigira in režira ravnatelj Mirko Polič.

Otvoritev sezone v mariborskem gledališču bo v soboto 1. oktobra ob 20. V gledališču se vrše še zadnje skušnje za tri komedije katerih premijere bodo kar po vrsti že tak

Iz življenja in sveta

Autobus zavozil v cestno železnico

V bližini Larena na Holandskem je zavozil neki autobus s 30 izletniki v cestno železnico. Vozilo se je pri trčenju prekučnilo in pokopalo potnike. Izpod razvalin so potegnili dva mrtlica, 26 oseb pa je bilo hudo ranjenih

Možgani iz kože

Znani freiburški biolog prof. Spemann je v zadnjem času delal zanimive poskuse z jajčeci in ličinkami neklih dvoživk. Hotel je razjasniti vprašanje, kakšen je prvi razvoj bitja iz oplojenega jajca, da-li so v jajcu poznejši organi že izobličeni ali nastajajo šele pozneje z rastjo organizma. Mladim kličem dvoživk je izrezal na raznih mestih majhne koščke in jih presadil na druga mesta enakih, potem tudi drugačnih klič. Na ta način je prišel n. pr. kos, ki bi se bil normalno razvil v možgane, na mesto poznejše kože na hr-

tu. In tu je nastala v resnici koža, ne pa možgani. Istotako so iz presajenega koščka kože nastali možgani, obisti, oči ali drugi organi, kamor je pač kožico presadil. Te presaditve je delal, kakor rečeno, z istim uspehom tudi z dvoživke ene vrste na dvoživke druge vrste. Rezultat teh poskusov je po Spemannu ta, da kliča živega bitja ni mehanično delujoč stroj, temveč živ predmet, ki mu je razvoj deloma že dedno določen, a se po drugi strani lahko smotno prilagodi spremenjenim razmeram.

Štiri leta na polarnem potovanju

Znano je, da preti Eskimom in severnim jelenom, tem najbolj tipičnim naselencem polarnih ozemelj, pogin. Eskimom zato, ker so se navadili po evropskem običaju kuhanega mesa, ki vsebuje dosti manj vitaminov nego surovo. Teh vitaminov pa ne morejo nadomestiti z zelenjavo kakor mi. Crede severnih jelenov pa so se zelo skrčile zaradi brezobzirnega lova, ki so ga beli trgovci organizirali proti njim. Da bi odstranili nevarnost popolnega izumretja, so v zadnjih letih pričeli naseljevati trope severnih jelenov po mnogih polarnih ozemljih, posebno prizadevanje pa kažeča škralja severnih jelenov, najbogatejša trgovca z njihovim mesom in kožami, brata Lomena v Kanadi. Ta dva se že pred tremi leti obvestila

kanadsko vlado, da odpošljeta čredo 3000 živali pod vodstvom izkušenega pastirja Andrea Bahra do izliva reke Mackenzie v Severno Ledeno morje pod 69. vzporednikom. Ta ekspedicija bi morala opraviti okrog 4000 milj preko ledene puščave severne Kanade, kjer ni ne železnic ne cest. Pravkar je prispela prva vest o tem potovanju, ki se je pričelo že pred tremi leti. Bahr sporoča, da je dosegel že 70. vzporednik in da upa še pred zimo dospeti do Mackenzieja, ki ga potem prekoraci, ko bo dovolj zaledenel. Še pred začetkom prihajne zime pa upa doseči izliv reke, ki gre od tu malo proti jugu. Njemu in njegovim spremljevalcem gre dobro, še bolj pa živalim, ki so se med tem časom pomnožile na 3400 glav.

Zobje iz draguljev

Zena nekoga bogataša iz ameriškega mesta Buffala se je ponašala še pred rečanim, da ima najdragocenejše zobe na svetu, namreč umetno zobovje iz platine in briljantov. To zobovje je zbuvalo veliko senzacijo, a ne samo v njenih krogih, temveč tudi v »podzemlju«. Že večkrat so roparji poskusili, da bi ji odnesli dragoceno zobovje. Zato si je omislila za »vsakdanjet prilike še drugo zobovje iz »navadnega« zлата in navadnejših draguljev in le ob svečanih prilikah je nosila pravo zobovje, ki je ostale dni počivalo doma v varnem trezorju. Nekoga dne pa jo je doletela usoda. Ko se je vračala z neke dobrodelnice prireditve, kjer se je spet šopirila s platino in briljanti v ustih. Napadli so jo roparji in ji iztrgali zobovje iz ust. Doselej jih še niso prijeli. Milijonarka je ležala dva meseca radi živčnega šoka v nekem zdravišču.

Žid — oče hitlerjevskih uniform

Madžarski listi poročajo, da je napravil osnutek za uniforme hitlerjevcev madžarski židovski slikar Varadi. Čeprav so nemški narodni socialisti dobro vedeli, da je Varadi žid, so mu poverili osnutek za hitlerjevske uniforme brez konkurenčnega razpisa. Varadi je osnutek napravil in skica je Hitlerju tako ugajala, da je dal Varadiju zdaj dvojno nagrado. In v tej uniformi »mimo zdaj narodni socialisti proti židovstvu in vsemu, kar je z njim v zvezi.

Iveri

Marsikakšnega človeka bi bilo treba postaviti kakor lokomotivo na vrtilno ploščo, da bi našel pot nazaj.

V mnogih družinah je obedna miza te lovadišče za slabovoljnost.

Graja je lahko kakor sumek vetra, ki gorečo svečo ugasne, jadro pa žene naprej.

Nekdo so ljudje rasli po letih in modrosti, danes po letih in revščini.

Obrobne opazke angleškega tiska

Neki zdravnik pravi: »Odkril sem, da moram na leto pet- do šestkrat k svojemu zobozdravniku.« — Lahko bi bil pogumnejši in pozvalil že prvič.

»Eskimka je že s štiridesetim letom stara,« pravi neki potovalec. — Angležinja s štiridesetim letom še ni stara. S štiridesetim letom ne šteje še niti štiri-deset let.

Najnovejša norost je nabiranje pajčevin, ki jih hranijo med steklenimi ploščami. — Poznamo služkinjo, ki nabira pajčevine že leta. Hranil jih pa pod stropom.

Neki entolog pravi, da dajejo navadnemu moskitu še nekatera druga imena. — To delajo posebno razjarjene žrtve, ki jih še moskit pravkar pije.

Kozmični žarki izvirajo iz zemlje

Profesor Piccard je imel te dni na slavni seji bruseljske Akademije znanosti senzacionalno predavanje, v katerem je izjavil, da po njegovem naziranju izvirajo kozmični žarki vendarle iz zemlje, ne pa iz vesolja, kakor se je doslej domnevalo. Švicarski Aeroklub je potrdil, da je dosegel višino 16.201 m. v resnici pa je bil višje, namreč 16.940 m. Glede intenzivnosti kozmičnih žarkov se njegova opazovanja povsem strinjajo z ugotovitvami stuttgardskega prof. Regenerja, ki je delal poskuse z balončki do višine 22.000 m. Intenzivnost žarkov je v višini 14.000 m ponehala. Glede smeri teh žarkov pa si Piccard še danes ni popolnoma jasen.

K odstopu generalnega tajnika Društva narodov

Sir Eric Drummond, dolgoletni generalni tajnik Društva narodov, je že pred časom podal ostavko na svoje mesto, ki je pa bila šele sedaj sprejeta. Pred imenovanjem novega tajnika se bo ženevska ustanova popolnoma reorganizirala.

Razburljivi prizori v cirkusu

V Schneiderjevem cirkusu, ki gostuje trenutno v Monakovem, se je te dni pri večerni predstavi primeril slučaj, ki je spraval občinstvo v največje razburjenje. Pri produkciji z 52 levi so štiri starejše zveri nedoma napadle mlajšega leviča in ga raztrgale pred očmi gledalcev. Ravnetelj cirkusa Schneider je skušal levo odvrti od žrtve s krotilskim bičem. To pa ni bilo všeč velikemu levu, ki ga je naskočil in ga vgriznil v kolk. Krotilec, ki je skušal razdraženo žival odgnati z bičem, je dobil za to udarec s šapo. Vrh tega ga je lev vgriznil še v bok. Drugi krotilec, ki je prišel Schneiderju na pomoč, jo postal igračka posebnih zveri. Levi so ga vrgli na tla in ga začeli mandrati. Schneiderju pa se je končno navzlic razburjenju in ranam posrečilo ukrotiti zverine in točka sporeda se je izvajala, do kraja, ne da bi se bil primeril še kakšen incident.

Radio in politika

Dunejska radio oddajna postaja »Ravage« bi bila morala po dogovoru s češko oddajno postajo v Pragi te dni prenašati vprizoritve Dvořakove »Rusalk«, ki so jo peli na odru Nar. divadla v Pragi. Zgodilo pa se je drugače. Ravage je v zadnjem trenutku obvestila Prago, da se »Rusalk« to pot ne bo mogla prenašati. Vzrok, ki je dal povod tej odgovitvi prenosa, je bil v tem, da je bila dotična predstava »Rusalk« na dan sv. Vavčava, ki je v CSR narodni praznik. Baje so v Avstriji vplivali na odpoved prenosa narodni socialisti, ki imajo vplivno besedo pri »Ravage« in jim narodnostna nestrpnost ni dovolila stvarnega presojanja položaja in so tako napravili iz umetnostne zadeve politikum.

Gledališke vstopnice na kredit

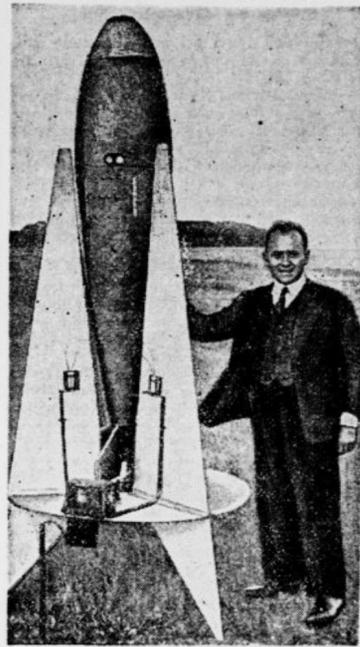
Budimpeštanski gledališki ravnetelj Feld je oznanil v madžarskih listih, da bo njegovo gledališče od 15. oktobra t. l. dalje kreditiralo vstopnice kredita vrednim osebam. Feld se nadeja, da bo na ta način privabil v svoje gledališče mnogo več ljudi kakor drugi odri.

Trenchcoat- in Hubertus plašči

za jesen in zimo, precizni domači izdelki pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana

Winklerjeva raketa

Start rakete ing. Winklerja, ki uporablja za pogon metan, so morali za nekaj časa odložiti, ker je počila cev, ki dovaja raketi pogonsko silo. Po popravilu bodo raketo odstrelili z zemlje. Na sliki stoji poleg rakete zgraditelj ing. Winkler

Car Nikolaj in pisatelj Gorki

V arhivu ruske Akademije znanosti v Leningradu so našli pismo, ki ga je pisal ruski car Nikolaj II svojetasnemu prosvetnemu ministru Vanovskemu. Pismo datira iz leta 1908, ko je izvolil Akademija Gorkega za svojega člana in dedovno prič. kakšne občutki so navdajali vladarja Rusije zaradi tega dogodka. Car piše: »Vest, da je postal Gorki član Akademije, je nepravila name in na vse pametno misleče Ruse porazen vtis. Kaj je napotilo častitljive modrijane, da so izvolili Gorkega za svojega tovariša, mi je nepoimljivo. Niti Gorkega leta, niti njegovo delo ni vredna te časti. Mnogo resnejša pa je okoliščina, da je Gorki politično sumljiva oseba. Čemu so ga torej izvolili za člana Akademije? Jaz sem zaradi tega močno ogorčen in vam dajem naslog, da v mojem imenu preključite to izvolitev. S tem unam, če bodo glave akademikov nekoliko iztreznile, Nikolaj.«

Hindenburgova 85 letnica

Predsednik nemške republike Hindenburg bo prihodnje dni obhajal svoj 85. rojstni dan. Na izrecno željo maršala ne bo ob tej priliki nobenih oficijelnih svečanosti. Hindenburg bo sprejel kancelarja in četo Reichswehra z zastavo. Pač pa izda nemška pošta 2. oktobra Hindenburgovo dobrodelnico znamko in Hindenburgovo dopisnico.

Vegetarijstvo napreduje

Neka statistika o potrošnji živil v Pragi pravi, da postajajo Pražani polagoma vegetarijci. Konsum mesa vseh vrst počasi nazaduje, napreduje pa poraba jajc in rib ter zelenjave. Tudi sadja, masla in sira se porabi v Pragi vedno več.

Pravkar izšla številka ilustrovane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

vsebuje naslednje zanimivosti:

- JESENSKO SONCE (B. Zimmermann — lesorez)
- ERNEST RENAN (Dr. Vladimir Travner — s sliko)
- JELOVNIK IZ KAMENE DOBE ČLOVEK SPREMINJA ZEMLJO
- MORSKA PAŠA — UMETNA TRAVA
- POTOVANJE V PRETEKLOST (s slikami)
- UKLJEVA
- RONALD ROSS † (s sliko)
- MAKSIM GORKI (s sliko)
- IMPREGNIRANA TKANINA
- SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA
- BREZDELNIK EDVARD (Valentin Katajev — nadaljevanje)
- GRAD V PARKU (G. Tyroller — lesorez)
- PETDESETLETNICA PRENOSA ELEKTRIČNE ENERGIJE
- ZVENEČI LAS

- SAMOTNA BREZA (B. Zimmermann — slika)
- NOVA RAZISKOVANJA O STRELI MUMLIJA S PONAREJENIMI KODRI (s sliko)
- KDO JE ŠE GOETHEJEV SORODNIK?
- STARI PREKOP MED SEVERNIM IN BALTISKIM MORJEM — s sliko
- TAJINSTVENO IZGINOTJE »CIKLOPA«
- STAROST NEKATERIH BOLEZNI
- STAR MLIN (G. Tyroller — lesorez)
- TRI MINUTE POTOVANJA (Francoski gradovi — s sliko)
- ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO (Dežela soli, peska in skrbni — s sliko)
- MOSKITI NA GRUMANTIH
- SIAMSKI DVOJKI
- OPERACIJE V KINU
- BARVASTI BLISKI
- HUMOR (Adamson)

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča v Ljubljani, Knafljeva ulica 5. — Posamezne številke 2 Din po vseh trafikah

Herriotov zgodovinski govor

V Grammatu je imel v nedeljo franc. ministrski predsednik govor, ki je odjeknil po vsej Evropi. Zavrnil je v njem zlasti nemško zahtevo po enakosti v oboroževanju. Zgoraj: Herriot na govorniškem odru, spodaj grammatški župan

Zmagovalci v tekmi z baloni

Baloni, ki so se v ponedeljek dvignili v zrak v Švici in so odpluli z negotovim ciljem, so deloma že na varnem. Najdaljšo progo je preletel U. S. Navy, ki je napravil 1536 km. Za njim je Good Year VIII s 1383 km, potom Petit Mousse s 1233 km, Polonia s 1146 km, 14 le Abril s 1143 km, Gdynia s 1075 km, Essen s 1053 km, L' Aventure s 1035 km itd. Ostali so napravili manj nego 1000 km. Zmagali so Američani.

Tiskarska stavka v Berlinu

Berlinu grozi splošna tiskarska stavka zaradi zmanjšanja mezd. V tiskarni Scherlovoga koncerna so stavci že zapustili delo in listi, ki jih izdaja ta družba, niso izšli. Zasilno izdaja »Lokalanzeiger« akrapjo druge berlinske tiskarne. Položaj pa je v veliki tiskarskih podjetjih kritičen, ker so stavcom podjetniki znižali mezd.

Nemško časopisje

Pregled, ki ga je izdala »Deutsche Bücherrevue« v Lipskem pravi, da imajo Nemci 39 tisoč 185 časopisov. Od teh je 17.194 časopisov v strogem pomenu besede, ostalo so časniki.

ANEKDOTA

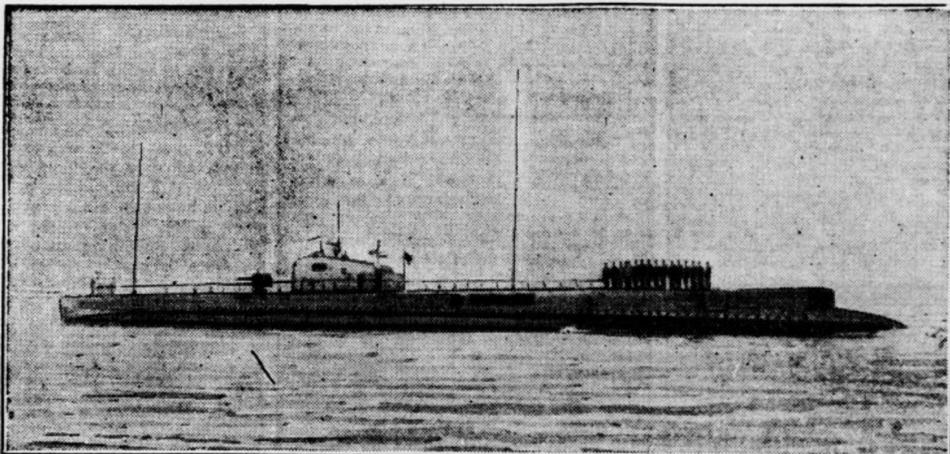
V Monakovem so te dni prijeli postana potepuha in ga povedli pred brzega sodnika. »Kako vam je ime?« — »Hieronim Gschafthuber.« — »Rodili ste se?« — »7. septembra 1882. v Passingu.« — »Po-klic?« — »Komerčialni svetnik.« — »Nu, obtožec, o tem pa ne ve brzokone noben človek ničesar!« Potepuh se lokavo zasmel: »Gotovo ne ve, saj sem tajni komerčialni svetnik, tajnik!«

Vsak dan ena

Kadar sinček spi, mora oče hoditi po no-stih, kadar oče spi, pa je drugače...

Nesreča pri manevriranju z novo podmornico

Francoska podmornica »Persée«, ki je te dni pri poskusnem manevriranju na morskem površini pri Cherbourgu v njej eksplodiral stroj tek usmrtil inženjerja ter zanič mnogo oseb, med njimi štiri strojnike tako hudo, da so pozneje v bolnici umrli

Michel Zévaco:

Pardailanov sin

Zgodovinski roman.

Jehan je opazil, da so mu zamolčali, kako so bili več ko polovico svojega bogastva podarili zali Perretti. Tudi za to se jim je čutil dolžnika. Njihovo darilo je bilo omogočilo Perretti, da se je nastanila ob znožju Montmartra; to je bila podlaga njegove rešitve in rešitve ljubljene dekleta.

Trojica je zlobudrala z neverjetno brezskrbnostjo. Nobeden se ni vpraševal, kako naj se rešijo iz svojega podzemeljskega skrivališča, niti ne, ali se bodo sploh rešili. Jehan je bil pri njih; kadar jim on poreče, takrat pojdejo — kamor že.

Mladi glavar ni sicer ničesar rekel, a zato je mislil na vse. Ogle dal si je živila, in ko se je prepričal, da se jim kak teden dni ni bati pomanjkanja, je zadovoljno dejal:

»To je več ko dovolj. Jutri zvečer odidem. Nocoj se bojim, da je ploščad nad našimi glavami zastražena.«

Trojica je pripravila postelje, to je, nekaj snopov slame, in zakurila ogenj za večerjo. Med tem je hodil Jehan po votlini sem ter tja in preiskoval najmanjši kotichek. Nekajkrat se je vzel po stopnicah, pritisnil uho na kamenito ploščo in prisluhnil.

»Ničesar ni slišati,« je pomislil. »Seveda, kako bi pa bilo! Ogenj še vedno tli, nihče se ne upa približati. Radoveden sem le, ali bo do jutri že vse pogorelo? Upajmo! Sicer se nam pa ne mudi... In dokler sem tu, me vsaj ne moti izkušnja, da bi šel postopati okoli Perrettine hiše.«

Zastran Bertille ga ni bilo prav nič skrb. Neomejeno se je zanesel na Pardailana. Vitez je bil vzlet nase skrb za dekle, po tem takem je bila varna. O tem ni bilo niti najmanjšega dvoma.

Ko je tako brskal po votlini, je zagledal v nekem kotu svetel predmet. Pobral ga je in zamrmral:

»Kaj je neki tole?«
Predmet je bil tisti tok, ki ga je bila Colline Colle vzela iz Bertilline skrinjice in ki ga je bil Carcagne izmaknil starki, nato pa zavrgel.

Jehan ga je odprl in vzel papir, ki je bil v njem. Ne Carcagne ne Colline Colle ga nista bila mogla prebrati, ker je bil popisan v tujem jeziku. Ta jezik je bila italijanščina. Kakor vemo, je Pardailanov sin razumel italijanski. Jel je čitati. Papir je bil četrti prepis listine, ki jo je bil brat Perfekt Goulard izvalil Collini Colle.

Jehan ga je prebral do konca. Ko je končal, ga je pograbila divja jeza. Zmečkal je papir in ga vrgel od sebe. Nato je tresčil tudi tok ob kamenite stopnice in zamrmral:

»Ali me bo do smrti preganjal ta satanski zaklad? Menda so se vsi peklenščki zarotili, da ga moram ukrasti... Bogme, rajši kakor da bi to storil... A glej! Kaj je to?«

Povod temu vzkliku je bilo tole: v toku je bil samo papir, ki ga je bil mladi človek prebral in zmečkal. Ko ga je vrgel od sebe, je obležal pod stopnicami. Tok, ki ga je tresčil ob stopnice, se je pa razbil. Iz tega razbitega toka je bil padel drugi papir in obležal tik zraven Jehana.

Začudenje in radovednost sta izpodrinila njegovo jezo. Nehote je postavil nogo na stopnice, da bi pobral papir. A obstal je, skomignil z rameni in zagodrnjal:

»Ali naj pogledam, kaj je, ali naj ne pogledam? Škoditi prav za prav ne more... Človek bi bogme dejal, da me je strah izkušnje! Ali me res mami ta ogromna številka: deset milijonov? Tako mi peklenščkovih rog: ne za en sold ne za deset milijonov ne postanem tat!«

Odločno se je vzel do toka in ga pobral. Tedaj je opazil, da ni bil padel iz njega samo en papir, ampak dva. Najprej si je ogledal

tok. Nasmehnil se je.
»Aha!« je rekel. »Imel je dvojno dno. Ko je udaril ob kamen, se je razletel in iztresel svojo vsebino.«

Nato je razgrnil prvega izmed obeh papirjev. Bil je peti prepis listine, to pot v francoskem jeziku. Pogledal je drugi papir.

Na tem ni bilo videti niti črke. A zato je bil nekam čudno izrezan. Jehan ga je radovedno obračal v rokah in ugibal:

»Kaj vruga bi utegnil pomeniti?«
Od nestrpnosti je že hotel zavreči ta dva papirja, kakor je bil zavrgel prvega. Ko ju je pa po naključju položil drugega vrh drugega, je zdajci opazil, da sta bila oba enako velika. Pogledal ju je še bolje in zdajci vzkliznil:

»Kakopak, bogme! Da nisem prej pomislil na to!«
Bralec je gotovo uganil, da je bil drugi papir tako imenovana brajna rešetka. Če si ga položil na prvega, so nekatere besede izginile, ostale so pa dobile popolnoma drugačen pomen.

Da bo stvar bolj razumljiva, moramo ponoviti besedilo listine, ki jo je bil oče Jožef prevedel iz latinščine. Saetta iz italijanščine, Pardailan iz španščine in Jehan pravkar spet iz italijanščine, med tem ko je bil ta prepis francoski.

Mučeniška kapelica

(na vzhodu pod samostanskim moriščem).

Če koplješ ob znožju obzidja, na tisti strani, ki je obrnjena proti Parizu, boš našel obokan prostor; iz tega prostora vodi sedem in trideset stopnic v klet, kjer stoji oltar. V kamen tega oltarja je vrezanih dvanajst črt, ki pomenijo dvanajst stopnic. Koplji pod dvanajsto stopnico, ki je zaznamovana z grškim križem. Odkril boš velik železen gumb. Udari močno po tem gumbu in pokazala se bo odprtina, pod njo pa jama. Koplji v tej jami, dokler ne priploješ do kamenite plošče. Pod ploščo leži krsta. V tej krsti je zaklad.

Sport

Nedeljski nogometni program

Prihodno nedeljo se nam obeta v Ljubljani na igrišču Primorja zanimiv program. Svoboda II. in Primorje nastopita z obema garniturama in sta se za to tekmo dobro pripravila. Primorje je doseglo zadnje čase zopet par lepih uspehov in se je preteklo nedeljo dobro odrezalo napram Čakovcu. Svoboda je v letošnji spomladanski sezoni pokazala prav lepe uspehe, saj je odpravila Atletike in Zeleničarja, a nedolgočasno je igrala proti Mariboru in Primorju. Moštva Svobode sedaj že dolgo nismo videli nastopiti kompletnega in je težko napovedovati prognoze. Kakor smo doznali, nastopita oba kluba z najmočnejšimi postavami.

Poleg tega se bo vršil med pavzo med rezervno in glavno tekmo še poizkus rušenja drž. rekorda na 5000 m po člunu lahkoatlet. sekcije Primorja Kovačiču in bo tako ves program res zelo pester in bo prišlo občinstvo na svoj račun.

Službene objave LNP

(S seje p. o. 28. septembra.)

Navzočji: Stanko, rav. šetina, Novak, Petrič, Zupanc, Kovač, šetina R., Grošelj, Brumen in Anko.

V nedeljo 2. oktobra se določijo naslednje prvenstvene tekme:

Ljubljana, igrišče Primorja ob 15.30 Svoboda I. Primorje. Dovolil se predtekma Svoboda II. Primorje II ob 14. Službojuči odbornik g. Friedl, nadzor nad blagajno g. rav. šetina. Vsak klub mora postaviti po štiri reditelje in dva stranske sodnika. — Igrišče Hermes ob 14. Svoboda, Viš. — Sparta, ob 15.30 Hermes. Jadranski službojuči odbornik g. Anko. Vsak klub mora postaviti po tri reditelje in stranskega sodnika. — Igrišče Korotana ob 15.45. Korotan. Grafika. Službojuči odbornik g. Brumen. Vsak klub mora postaviti po štiri reditelje.

Čakovec ob 15. Čakovečki SK: Ilirija, Ljubljana. Službojuči odbornik LNP g. Filipinčič.

Rakek ob 15. Javornik: Elan, Novo mesto. Službojuči odbornik g. Ing. Kuljiš. Hrastnik ob 16. Hrastnik: Retje. Službojuči odbornik g. Lipovšek.

Zagorje ob 16. Zagorje: Trbovlje. Službojuči odbornik g. Žarn.

Trbovlje ob 16. Dobra: Rudar. Službojuči odbornik g. Božič.

Preloži se prvenstvena tekma Domžale: Svoboda, Zalog, na poznejši termin, ker Svoboda, Z., še ni sprejel za rednega člana: istotako se preloži tekma Železnikar: Celje, ker še ni določil zmagovalca kvalifikacijske tekme.

Celje, igrišče Atletik SK ob 15. kvalifikacijska tekma Celje: Slovan, Ljubljana. Službojuči odbornik g. Mahkovec.

Litija. Odobri se prva poskusna tekma Litija: Ilirija II. v Litiji in druga 9. oktobra Litija: Retje v Litiji.

Odreja se, da morajo vsi klubi izstavitvi igralcem, rezervni in rediteljem klubske vstopnice za prost vstop na igrišče za prvenstvene tekme in sicer največ za 12 igralcev, dočlene reditelje, stranskega sodnika in učelnika ali trenerja. Brez teh vstopnic nimajo prostega vstopa na igrišče. To velja za vse klube na teritoriju LNP. Reditelji morajo imeti rediteljske znake. (Konec jutri.)

Službene objave Sekcije ZNS. — Iz seje OZKS z dne 26. t. in: Prijava LNP št. 294/32 proti s. s. g. Dolinarju radi tekme Disk: Reka dne 5. 5. v Domžalah se stavi ad acta, ker LNP ni dostavil napovedanih zasljevalnih aktov s konkretnimi podatki. Kaznuje se s. s. g. Dolinar po § 3. kaz. prav. ZNS s 14-dnevno zabrano sojenja, ker ni opravljal funkcije stranskega sodnika pri drž. prv. tekmi Ilirija: Primorje dne 28. 8. t. 1. Po istem členu se kaznuje s 14-dnevno zabrano sojenja s. s. g. Ramovž, ker ni opravljal funkcije str. sodnika pri tekmi Primorje: Maribor dne 7. 8. — Za 21. in 28. 8. vzame odbor njegovo naladno opravilo na znanje. Opraviči se odsotnost s. s. g. Lukežiča kot str. sodnika pri drž. prv. tekmi Ilirija: Primorje in odsotnost g. Zupana pri drž. prv. tekmi Ilirija: Viktorija s pripombo, da mora zadržek naznaniti v bodoče pred delegiranjem, sicer odbor opravičila ne bo vzel na znanje. Po § 4. kaz. prav. ZNS se kaznuje s. s. g. Vidic z ukorom, ker se ni odzval pozivu na sejo OZKS 26. t. m. Njegova zadeva se odloži na prihodnjo sejo. Na prihodnjo sejo se odloži prijava g. Božiča z dne 9. 8. proti s. s. g. Marinu; spis se odstopi medtem v nadaljno postopanje predsedniku M. o. Trbovlje g. Pleskoviču. Tajnik.

Službeno iz OZDS pri LNP. Delegirajo se v nedeljo 2. oktobra: V Ljubljani ob 15.30 Svoboda I.: Primorje I., g. Pevelec;

ob 14. Svoboda II.: Primorje II., g. Zupan;

obe tekmi na igrišču Primorja. V Čakovcu: ČSK: Ilirija, ob 15.30, g. dr. Planinšek; v Ljubljani: Hermes: Jadran, igrišče Hermes, ob 15.30, g. Ahčan; Korotan: Grafika (igrišče Korotana) g. Betetto; Svoboda Viš: Sparta, g. Mahkovec; v Hrastniku: Hrastnik: Retje, ob 15.30, g. Janežič; v Zagorju: Zagorje: Trbovlje, ob 15.30, g. Vidic; v Trbovljah: Dobra: Rudar, ob 15.30, g. Kramaršič; Javornik: Elan, ob 15.30, g. Lukežič; v Celju: Celje: Slovan, igrišče Atletikov, ob 15.30, g. Cimperman; v Litiji (poiskusna): Litija: Ilirija rez., ob 15.30, g. Marin. Korotan naj javi pričetek tekme. Svoboda. Viš. pričetek tekme in igrišče.

Službeno iz LNP. Danes ob pol 19. v Delavski zbornici prva seja kazenskega odbora. Točno in sigurno vsi. Tajnik II.

Sodniški zbor JLAS, Ljubljana. Za handicap tekmovalje ASK Primorja v nedeljo 2. oktobra na igrišču Primorja se določa naslednja jurija: voditelj tekmovalja: Grünfeld; vrhovni sodnik Slamčič L.; starter za vse Luvni: sodniki na cilju in časomerilci Windisch, Vidic, Grünfeld, Eihel, Cek, Gorjanc, Cimperman, Kermavner, dr. Kuhelj, Baltič; glavni sodnik za skoke in mete Kermavner; sodniki za skoke in mete Cimperman, Baltič, Eihel, Grünfeld; zapisnikar Raič Dušan, števec krogov Jug Vinko; oglaševalac Petarso; zdravnik dr. Prodan; služben nadzornik tekalšča Baltič, Eihel. Pričetek programa točno ob 10. Tek 5 km bo popoldne ob 16. med odmorom nogometne tekme Svoboda: Primorje.

Ljubljanski zimskejski podsavez. Drevi ob 20. v damski sobi kavarnu »Emona« seja upravnega odbora. G. Heyne se naproša da se seje sigurno udeleži.

Celjski nogomet v nedeljo. V kotu prvenstvenih nogometnih tekem II. razreda v celjskem okrožju se bo vršila v nedeljo ob 10. dopoldne na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« prvenstvena nogometna tekma med SK Olimpop in Gaberja pri Celju in SK Soštanj. Na igrišču Atletikov pa bo popoldne kvalifikacijska tekma med SK Celjem in Slovanom iz Ljubljane.

Lahkoatletski miting, troboj za klubsko prvenstvo bo priredil jutri ob 15. na svojem igrišču SK Amater v Trbovljah. Po mitingu bo velezanimiva igra med old boys Amaterja in delavsko godobo iz Trbovelj, ki bo sigurno tudi na zelenem polju opravila svoj sloves. Pred tekmo in med odmorom bo zaigrala par poskočnih komedov, da bo tako tudi v igro spravila elan, borbenost in komičnost. Moštvo Amaterja je sestavljeno iz samih starih kanonov. Svetišče bo branil agilni Bizjak, pomagala mu bosta stara rutinerja Božič in Rovšnik, v napadu bodo nekaj odlični strelci Rajtmajer, Oisteršek, Lorber, Putrih, Zaman. Moštvo popularne delavske godože bodo sedanj in nekdanji izborni igralci, tako Kotar, še danes znan strelec, Pisanski J., dober muzikus in smuški prvak v Trbovljah. Vodil bo tekmo g. Bajde, ki bo s svojo rigoroznostjo in poznavanjem pravil sigurno poskrbel za smeh in kratek čas. Prijatelji sporta in gdože, pridite!

ASK Primorje (nogometna sekcija). Drevi ob 20. seja sekcijskega odbora pri Perlesu. Od 16. naprej strogo obvezen tre-

ning zlasti za naslednje: Miha, Svetie, Jug I in II, Zemljak, Sočan, Vrhovnik, Slamčič, Pišek II, Šinkovec, Haal, Jež, Mičo, Trček, Peterlin, Uršič. Ob 19. obvezen sestanek pri Perlesu za vse imenovane nogometase.

SK Jadran. Danes ob 8. zvečer članski sestanek za člani I. in II. moštva zaradi nedeljskih tekem. Naproša se, da se vsi udeležite tega sestanka, ker je zelo važen — Načelnik.

SK Ilirija. Težkoatletski sekcija za rokoborbo in boks bo imela drevi ob 19.30 važen sestanek glede spremembe treningov. Vabijo se: Lejka, Banovec, Krže, Mlakar, Stare, Hincšik, Abulnar, Tišar, Vodopija, Vrečko, De Batista, Romanjuk, Kokalj, Presetnik, Smitek, Grobovšek, Ažman, Zadnikar, Hugo, Kušar, Škrli, Mle, Matičič, Koler, Balentin, Skof, Ullspenger, Mandele, Blagojevič ter vsi ostali. Interesenti dobijo natančne informacije pri upravitelju igrišča g. Mlakarju.

NSK Sparta. Drevi ob 20. strogo obvezen sestanek vsega članstva v kavarni Vespernik zaradi nedeljske tekme. Pride naj tudi igralec Vlah Stefan.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

ning zlasti za naslednje: Miha, Svetie, Jug I in II, Zemljak, Sočan, Vrhovnik, Slamčič, Pišek II, Šinkovec, Haal, Jež, Mičo, Trček, Peterlin, Uršič. Ob 19. obvezen sestanek pri Perlesu za vse imenovane nogometase.

SK Jadran. Danes ob 8. zvečer članski sestanek za člani I. in II. moštva zaradi nedeljskih tekem. Naproša se, da se vsi udeležite tega sestanka, ker je zelo važen — Načelnik.

SK Ilirija. Težkoatletski sekcija za rokoborbo in boks bo imela drevi ob 19.30 važen sestanek glede spremembe treningov. Vabijo se: Lejka, Banovec, Krže, Mlakar, Stare, Hincšik, Abulnar, Tišar, Vodopija, Vrečko, De Batista, Romanjuk, Kokalj, Presetnik, Smitek, Grobovšek, Ažman, Zadnikar, Hugo, Kušar, Škrli, Mle, Matičič, Koler, Balentin, Skof, Ullspenger, Mandele, Blagojevič ter vsi ostali. Interesenti dobijo natančne informacije pri upravitelju igrišča g. Mlakarju.

NSK Sparta. Drevi ob 20. strogo obvezen sestanek vsega članstva v kavarni Vespernik zaradi nedeljske tekme. Pride naj tudi igralec Vlah Stefan.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 130; 3. Vilka Kozoletova, Zalec 128.

Zupni rekordi: Met krogle (2 in pol kg): Nesti Hilingerjeva, Celje 9.11 m. Met žoge: Herica Skazova, Celje 44.67 m. Skok v višino: Nada Delakordova, Celje 1.32 m. Skok v daljino: Nada Delakordova, Celje 4 m. Tek na 60 m: Herica Skazova, Celje 8.8 sekund.

Uspehi priča, da se moški in ženski oddeki z vso vneto posvečajo tudi lahki atletiki. To daje jamstvo za nadaljnje uspehe.

zova, Celje 323; 2. Nada Delakordova, Celje 319; 3. Nesti Hilingerjeva, Celje 290. Troboj: 1. Celje I. vrsta 367; 2. Zagorje 341; 3. Zalec 327. Posameznice: 1. Ester Lavčeničeva, Celje 132; 2. Stana Sloškovska, Soštanj 130 in Danica Jesihova, Zagorje 1

